

Aziz okuyucularımız;

“Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?” buyuran Rabbimizin ezeli ve ebedi kelâmında; “İlim öğrenmek kadın-erkek her müslümana farzdır” buyuran Efendimiz’in (s.a.s) yüce sözlerinde; “Bana bir harf öğretenin kırk yıl kölesi olurum” buyuran ilim kapımızın (r.a) nurlu sözünde; bize ilmin, ilim öğretmenin ve öğrenmenin önemi ne kadar da güzel beyan edilmiştir...

İlmin önemi ve ilim ehline yardım etmenin değerini anlatan makalelerimizde bu konunun önemi gözler önüne seriliyor...

Sonra;

Sevgiliyi hatırlamaktan dolayı kalpte meydana gelen hararetlerin, ızdırapların ve heyecanların toplamının adı olan “AŞK” konusunda neler okuyacağız, öğreneceğiz dersiniz bu sayımızda...

Bizi Yaradan Allah (c.c) ile ilişkimiz nasıl, bunu sorguluyor muyuz? Sorgulayacağız...

Kıyâmete yakın geleceği hadislerle bildirilmiş olan Hz. Mehdî kimdir? Nasıl biridir?

Neler yapacaktır? Özellikleri nelerdir? Ehliyetli bir kalemden okuyacağız.

Bir gün geleceğinde şüphe olmayan Kıyamet gününde neler olacak? Mezarlarımızdan kıyam edeceğimiz o günde neler yaşanacak? Bilmek ister misiniz?

Gönül arındırma ve rûhî kemâlât yolu tasavvufa karşı olan kalbi bulanıkların, bulanık fikirlerine verilmiş tertemiz cevaplar da bu sayıda mevcut.

Şanlı ecdâdımızdan şerefli nakiller...

Nükteler, beytler ve daha nice konu başlıkları...

Müstefit olabilmeniz temennisiyle...

Vesselâm

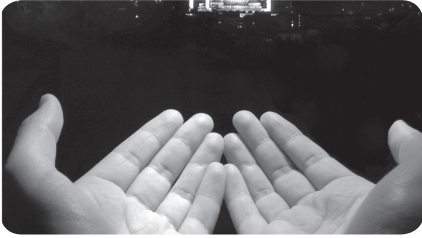
İçindekiler

Eğitim ve Öğretim Yılı Münasebetiyle
Abdullah Demircioğlu / 3

Rahmet Peygamberinden Esintiler
Prof. Dr. Hüseyin Algül / 17

Dua İstek ve Bağışlanma
Prof. Dr. Ali Akyüz / 24

Ne Zaman Kopacak!
Prof. Dr. Süleyman Uludağ / 28

Nasıl Bir İnsan?

Prof. Dr. Mustafa KARA / 5

Huzur Hali

Mustafa ÖZDAMAR / 7

Ne Olurdu?

Zülcenâheyn / 9

Allah Bes Bâki Heves

Dr. Durak PUSMAZ / 10

Köstendilli Halil Efendi'nin (k.s),

Müridi İhsan Efendiye Yazdığı Mektup / 13

Osmanlıda Sadaka-i Cârîye Algılayışı

Dursun GÜRLEK / 20

İbn-i Teymiye

Necip Fazıl KISAKÜREK / 22

Kurban Bayramı

Abdullah USTAÖMEROĞLU / 27

Mehdî Hakkında

Zülcenâheyn / 31

Rüya, Keşf ve Müşahededeki Yanılgular

H. İbrahim DURGUTLUOĞLU / 33

Tatsız, Tuzsuz...

Dr. Yunus AKYÜREK / 35

Zamana Değer Verenler

Lâdikli Hacı Ahmet Ağa (k.s) / 38

Genç Kalemler / Zuhûr-i Aşk

Hülya ANIL / 43

Kitap Tanıtımı / 47

Yayın Türü: Yaygın Süreli • **Fiyatı:** 4 TL - Yurt Dışı İçin 5 € • **Abone Bedeli:** 20 TL - Yurt Dışı İçin 25 € • **Abone Hesap Bilgileri:** Posta çeki hesabı, Eyüp Emre SARAÇ 613 28 25 / Kuveyt Türk Eskişehir şubesi, Eyüp Emre SARAÇ Hesap no: 691 697 / zuhurdergisi@hotmail.com / www.zuhurdergisi.com • **Değirmen Yayınları Adına Sahibi:** Hamdi SARIYILDIZ • **Yazı İşleri Müdürü:** Dr. Yunus AKYÜREK • **Grafik Tasarım:** Furkan Selçuk ERTARGİN • **İstanbul İrtibat Bürosu:** Fevzipaşa Cd. 233/2 Fatih – İstanbul - Tel: 0533 474 70 26 • **Temsilcilikler:** Bursa-05377875848 / Eskişehir-05365865067 / Antalya-05364922417 / Kayseri-05444600030 / Yurt Dışı-0032488808541 • **Baskı:** Erkam Matbaası

Eğitim ve Öğretim yılı münasebetiyle

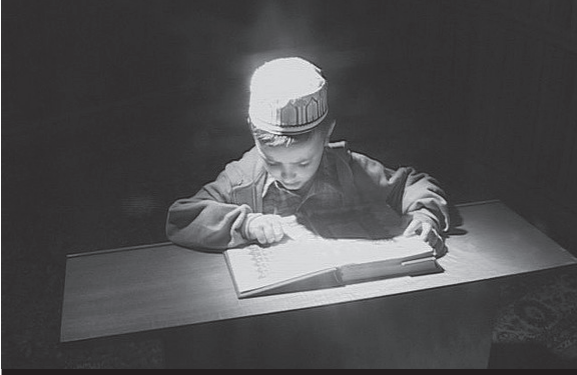
Abdullah Demircioğlu

Eğitim ve öğretim yılının başlaması münasebetiyle bugünün küçükleri, yarının büyükleri olan yavrularımızı nasıl yetiştirmeliyiz ki onlar hem kendilerine ve hem de ellerinin ulaştığı herkese faydalı olsunlar? Kur'ân-ı Kerim'in ifadesiyle onlar, dünya hayatının süsüdür. (Kehf, 18/46)

Bizlere birer emanet olarak tevdi edilen bu kıymetli varlıklarımıza eğitimin en güzelini vermemiz, terbiye ve mesleklerin de en iyilerini elde etmelerine yardımcı olmamız gerekmektedir. Çünkü Allah Rasûlü'nün (s.a.s) ifadesiyle hepimiz birer çobanız. Her çoban da sürüsünden mesuldür. (Buhârî, Cum'a, 11) Bu münasebetle onlara eğitim ve öğretimlerinde elden geldiği kadar, özellikle de her ebeveyn durumunu nispetinde yardımcı olmalıdır. Bilinmelidir

ki, çocuklarına sahip çıkmayan toplumlar, hüsrana mahkûm olurlar. Bunun bedelini çok ağır öderler.

Bugünkü ortamda öğrenmeyi iki ana bölümde ele alıp değerlendirmek lazımdır. Birincisi dinî ilimlerin öğrenilmesi, ikincisi de dünyaya ait ilimlerin öğretilip öğrenilmesidir. Uzun yıllar öğreticilik yapan bir kişi olarak gördüğümüz kadarıyla diyebiliriz ki, halkı Müslüman olan ülkemizde dinî eğitim yeterli seviyede değildir. Hayli zamandır yurt dışındaki okullarda da çalışmam hasebiyle gördüklerimi ve bildiklerimi bu sütunda uzun uzadıya paylaşmak isterdim. Ama bu mümkün değil... Şu kadarını söyleyeyim ki; kilise okullarının dışındaki okulların, ilkokuldan başlayıp liseye kadar olanların hepsinde inanç ve din ağırlıklı dersler vardır. Tahrif edilmiş

Şu kadarını söyleyeyim ki; kilise okullarının dışındaki okulların, ilkokuldan başlayıp liseye kadar olanların hepsinde inanç ve din ağırlıklı dersler vardır. Tahrif edilmiş yahudilik ve hıristiyanlığın kendilerine göre yetkili elemanları çocuklara ders verirler. Yetmiş dörtlü yıllardan doksanlı yıllara gelinceye kadar saat olarak haftada  c saat iken, sonraları bir saat azaltılarak iki saate düşürülmüştür.

yahudilik ve hıristiyanlığın kendilerine göre yetkili elemanları çocuklara ders verirler. Yetmiş dörtlü yıllardan doksanlı yıllara gelinceye kadar saat olarak haftada  c saat iken, sonraları bir saat azaltılarak iki saate d Ő r lm Ő t r.

Öğretim ve eğitimde kalite de çok önemlidir. Öğrenci  alıŐkan ve gayretli,  ğretmen de yetkili, dirayetli, öğrencilerini seven, yerine göre bir baba, bir ağa-bey ve bir kardeŐ gibi olmalıdır. Bunlarda noksan-

lık kaliteyi baltalar. Okulların açılması m nasebe-tiyle ilkokuldan baŐlayarak yeni yetiŐen nesle itina ile muamele etmeli, onların her türlü eğitimlerine gereken önem verilmelidir. Özellikle de din eğitimlerine...

Din eğitimi verilen kurumlar olan Kur n Kursları, İmam-Hatip Liseleri ve İlahiyat Fakültelerine de nesiller teşvik edilmelidir. Maalesef büyük çoğunluk bunun Őuurunda değildir. Böyle müesseselere d n olduğu gibi bugün de ihtiyaç vardır, yarın da olacaktır. İŞin Őuurunda olan Müslümanlar ibadet için bir cami yaptırdıklarında iki tane de dinî eğitim veren okul yaptırma, onlara destek verme, talebele-

Allah Rasûlü (s.a.v) buyurdu ki;

“Bir insan ölünce  c kişi hariç herkesin amel-i kesilir: Sadaka-i c riye (bırakan), veya istifade edilen bir ilim (bırakan) veya kendine dua edecek sâlih evlat (bırakan).”

(Müslim, 1631)

rine yardımcı olup teşvik etme gibi hususlarda son derece hassas olmalılar. Bilmelidirler ki, camiye cemaat âlimlerin anlatmasıyla kazanılır. Cemaatten yoksun camiler istenmiyorsa o takdirde bu dinî eğitimin önemi kavranmalı ve ona göre hareket edilmelidir.

“ limin uykusu cahilin ibadetinden hayırlıdır.” denilmiŐtir. Yine, ilim tahsil etmek nafile ibadetten daha hayırlıdır,  nk  nafile ibadet eden kendini kurtarır, din ise hem kendini ve hem de birçok kişinin kurtuluşa ermesine vesile olur. Esefle müşahede olunmaktadır ki, okullar yeterli görülmeyince, im-tihanlarda baŐarılı olunsun diye dersaneler devreye girmektedir.

Peki, dinî eğitim bunun neresinde kalmaktadır. Sizi düŐündürüyor mu?

Nasıl? Bir İnsan

Prof. Dr. Mustafa KARA

Toplumları etkileyen ve yönlendiren en mühim unsurlardan biri de dindir. Tarihte cereyan etmiş olan pek çok olayın temelinde dinî inanç ve kanaatler vardır. Dinî esasları insanoğlu bazen kendi çıkarları doğrultusunda kullanarak istismar etmiş, bazen de toplumların huzur ve refahı için itici bir güç olarak kullanmıştır. Bu esaslar bizim tarihimiz için de geçerlidir.

Dinimize göre insan ve toplum için yapılan hayır ve hasenat "Allah için" yapılmış demektir. Bu şöyle de ifade edilebilir. Allah için yapılan her şey aslında toplum için yapıyor, demektir. Bu açıdan "Halka hizmet Hakk'a hizmettir." cümlesi doğrudur.

Bu konu sembolik/temsili bir şekilde kudsi hadiste Allah ile kulun karşılıklı konuşmasında şöyle anlatılır:

"Cenâb-ı Allah (c.c):

'İnsanoğlu! Hastalandım beni ziyaret etmedin, susadım bana su vermedin.'

İnsanoğlu:

'Sen mi hastalandın ya Rabbi?'

Hz. Allah:

'Evet, filan yerde filan kulum hastalandı, onu ziyaret etmedin, derdine deva olmadın. Onu ziyaret etmiş olsaydın beni ziyaret etmiş olurdun. Filan kulum susuz kaldı. Susuzluğunu gidermedin. Onun o sıkıntısını giderseydin bana su vermiş olurdun.'" (İbn Hanbel, Müsned, XI/404)

İnsanın elindeki imkânları içinde bulunduğu toplum için harcaması için en çok kullanılan kelimelerden biri de "vakıf" veya "vakfetmektir". Bütün imkânlarını bir iş için seferber eden insan için "Kendini bu işe vakfetti." denilir. Gerçekten günümüze kadar ulaşan pek çok güzellik, eser ve müessese kendilerini ve imkânlarını bunlar için vakfeden insanların gayretleriyle gerçekleşmiştir.

Bu insan tipi nasıl yetişecektir? İşte bütün mesele...

Yani elindeki imkânları toplumun menfaatine derin bir vecd ve ibadet şuuru içinde harcayan insan, nasıl yetiştirilecektir? İşte temel mesele...

Bunun için her şeyden önce dünyanın iyi tarif edilmesi, yaşamının ve ölmenin iyi algılanması, hayır ve sevap duygusunun iyi izah edilmesi gerekmektedir. "Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya için, yarın ölecekmiş gibi ahiret için" hazırlanmanın ne manaya geldiğini kavramak gerekmektedir. Bu konular

üzerinde ciddi olarak düşündüğümüz ve meseleleri çözdüğümüz zaman Yunus Emre'nin tespitlerine hak vermeye ve gereğini yapmaya başlayacağız:

Mal sahibi mülk sahibi

Hani bunun ilk sahibi

Mal da yalan mülk de yalan

Var biraz da sen oyalan

Yiğitlik bu mısraları cenaze günlerinde hatırlamak ve okumak değil, hayatımızın her safhasında, para ve sıhhat nimetleriyle beraber olduğumuz zaman hatırlamak ve gereğini yapmaktır.

Bu şuura ulaştığımız zaman sen-ben kavgası kalkacak, senin-benim didişmesi sona erecek, vereceksin-vermeyeceksin gürültüsü yok olacak ve şu ayetin gereği yapılacaktır:

"... iyilik ve takva konusunda birbirinizle yardımlaşınız, günah ve düşmanlık konularında yardımlaşmıyorsunuz..." (Mâide, 5/2)

Hayata bu çerçeveden bakmaya başladığımız za-

man yarış psikolojisine gireceğiz ve şu ayetin sırrı tecelli edecektir:

"... iyi işlerde birbirinizle yarışınız..." (Bakara, 2/148)

Mal sevgisi yaratılıştan getirdiğimiz bir duygudur, bunu yok etmek mümkün değildir. Ancak bunun iyiye kanalize edilmesi gerekmektedir. Buna da Hz. Süleyman'dan nakledilen şu ayet işaret etmektedir:

"Ben, mal sevgisini Rabbimi anmak için istedim." (Sad, 38/32)

Toplumda hayır işlerini teşvik eden, yönlendiren insanlar olduğu gibi engelleyen, mani olan tipler de vardır. Onlara karşı tavrımızı gösteren Kalem Suresi'nin 10-15. ayetlerinin Türkçesiyle sözü bağlayalım:

"Ey Rasûlüm! Alabildiğine yemin eden, aşağılık, daima kusur arayıp kınayan, durmadan laf götürüp getiren, iyiliği hep engelleyen, müteceviz, günaha dadanmış kaba ve haşın, bütün bunlardan sonra bir de soysuzlukla damgalanmış kimselerden hiçbirine mal ve oğulları vardır diye sakın boyun eğme."

Huzur Hali

Mustafa Özdamar

Tarife değil ârife sığın, "kal" ile değil "hal" ile anlaşılabilen, kelimelerle ifade edilemeyen, zaman ve mekan kaydı bulunmayan, her gün ve her an ayrı bir "şan"da beliren doyumsuz gerçeği dolu dolu yaşamaya geldiğimiz şu âlemde huzurlu olabilmenin şartlarından ilki, herhalde sürekli olarak, her an her daim huzurda olmak olsa gerek.

Bütün insanlar ama özellikle Müslümanlar için, yarın, hatta bir an sonrası bile söz konusu olamaz. Bu sebeple, bize ikram edilen imkânları bayatlatmamak ve onlara hemen anında hayatiyet kazandırmak durumundayız. Zira:

"Dem bu demdir, dem bu demdir, dem bu dem!"

Bu "dem"i zamanın sahiplerinin irşad kandilleri altında hep sıcak tutmak ve hiç soğutmamak, aşk akline malik olanların kârıdır.

Her sözleri ayrı bir hikmet parıltısı taşıyan eslâf/geçmiş devirlerin seçkinleri, zor ve imkânsız gözükken bu "hal"e "halvet der encümen" diyorlar.

Herkesin yaşadığı hayatın içinde, sel gibi akan, yel gibi esen, "ölmeden önce ölme" sırrına eremedikleri için zamana doğamayan ya da gerçeğe uyana-

mayan uyur-gezer kalabalıkların arasında bile, "konuşulacak yerde konuşarak, susulacak yerde susarak" ve mahrem kalması gereken esrara sadık kalarak, biricik Sevgili ile hep baş başa olabilmenin diğer adı da "kesrette vahdet"tir.

"Hal" de "televvün" olduğu için "hal"den "makam"a geçemeyenler, her an ve her daim huzurda olmanın zevk ve şevkini elbet sürekli olarak muhafaza edemezler. Bu sebeptir ki bu durumda bulunan insanlar, genellikle bî-huzur/huzursuz olur ve taşkın hareket ederler.

Devamlı olarak huzurda kalan huzurlu olur. Gerçi "Kurbu's-Sultan âteş-i sûzan"dır. Ancak o yanmanın apayrı, anlatılmaz bir zevki vardır.

"Âlem-i nâsût"un/cisimler âleminin derin "kudurât"ı/kederleri, "âlem-i lâhût" ehlini fazla etkileyemez. Onlar; insan, eşya, tabiat ve kâinatta gelişen olaylar karşısında genellikle "sükûn" üzere olurlar. Hâdisâtı mukadderatta damıtarak yaşadıkları için tazyik altında kalmazlar. Muzâyeka onlara pek yaklaşmaz. Bütün arzu ve isteklerini Hakk'ın mutlak iradesinde imbikledikleri için, hayatın çerinden çöpünden ve tortularından rahatsız olmadan, her

şeye rağmen, huzurda huzurla yaşarlar. Kaçınılmaz beşerilikler hariç hep "birr" ve "ihsan" üzere olurlar.

Ahmed b. Hanbel ve Darimî'nin "Müsned"lerinden Nevevî'nin "hasen" kaydıyla nakline göre Vâbisa radıyallahu anh'ın Efendimiz aleyhisselamla yaptığı bir mülakatta "birr" şöyle izah ediliyor:

Rasûlullah bana:

"Birr"i sormaya mı geldin? dedi. Ben:

"Evet!" dedim.

"Kalbine danış!" buyurdular ve ilave ettiler:

"Birr/iyi ve hoş; bir şeyin insanın içine sinmesi, kalbin o konuda tereddüde düşmemesi, tatmin olması, vicdanın o hususta rahat olmasıdır, insana huzur veren şeydir birr."

İnsanın içini kurcalayan, "içim cık cık edip duruyor" dedirten, tereddütte bırakan, kalbe huzursuzluk veren ve vicdanı tırmalayan bir şey, fetvalı da olsa "ism" dir. "Kötü ve boş"tur. İnsanda huzur bırakmayan, kalbi kemiren ve içe sinmeyen şeydir "ism."

"Vahdette kesret" ve "kesrette vahdet" kanunları içinde dönen "devran"da, hayatın mukadder akışı çerçevesinde kalplerini Rablerine raptederek "na-

zar ber kadem" yaşayanlar, genellikle hep "birr" ve "ihsan" üzere, her yerde her zaman, her an her daim Allah'ı görüyormuş gibi huzurda oldukları için "ism" ve "rafes"ten/fahiş hatalardan uzak dururlar.

Buhârî ve Müslim'in Sahihlerine göre, bu "feyiz" ve "bereket"in içinde yaşayan insanların -en azından-

her eklemleri için her gün bir sadaka gerekiyor.

Bu, insana zor ve imkânsız gibi gözüküyor ama değil! Çünkü iki şeyin ortasını bulmak, iki kişinin arasını düzeltmek ve adalet üzere hareket etmek ne de güzeldir... Yaratıklara karşı Yaradan'dan ötürü ılımlı, olumlu ve dengeli davranmak sadakadır. Bineğine binen insana yardım etmek, eşyasını taşıyivermek, hatta herhangi bir şeyini düşüren insanın düşürdüğü şeyi alıp kendisine verivermek de sadakadır. Evrenin ve devranın çözümsüz gizem dekorlarını de-

şifre eden kelime-i tayyibe; "Allah'tan başka ilah yoktur ve Hazreti Muhammed aleyhisselam Allah'ın Rasûlü'dür" ilkesinin egemen olduğu inanç ikliminde açılan her tebessüm sadakadır. Güler yüz, tatlı dil ve güzel söz sadakadır. İnsanı damıtan, ona özünü tanıtan, "vatan-ı aslî"sini hatırlatan namaz için atılan her adım sadakadır. Kısacası, yollarda insanlara ve diğer canlılara eziyet veren ufak tefek şeyleri kaldırmaya varıncaya kadar, huzurlu bir toplum inşasına katkıda bulunmakla ilgili olan her şey sadakadır.

Bu muştı içinde mutsuz ve umutsuz kalmak mümkün mü?

Zamanın sahiplerinin irşad kandilleri altında huzurda olmak ve hayatın tortularından kurtulmak için tüm duygu, düşünce ve davranışları onların imbiklerinde damıtmak ne güzel!

Daima huzurda olalım ki daimî huzur bulalım!

Ne Olurdu

Ne olurdu,
Gökyüzünde bembeyaz bir bulut olsaydım
Rüzgâr götürseydi beni her iklime
Rahmet olup insanların üstüne
Ekinlere, tarlalara, bağlara
Taşlara, dağlara
Şıp şıp yağsaydım
Gökyüzünde parıldayan
Yıldız olsaydım
Bir elimle aya
Bir elimle güneşe
Ve bütün rûhumla
Bedenimle, duâlarımla
Gökyüzüne yıldızlara uzansaydım
Ellerimle dokunsaydım
Bir senede güneşin etrafında
Dünya dolaşır diyorlar
Mevsim olsaydım
Bahar ve kış olsaydım
Kar olsaydım, bembeyaz
Tepelere âheste âheste
Yağsaydım
Yemyeşil yeşillikler olsaydım
Bütün dünyayı
Kaplasaydım
Güneşin harâretini, sıcaklığını
Yaradan'dan ötürü
Yaratılmışı sevmek için

Kalbimde duysaydım
Olmasaydım olmasaydım
Kalp kırıcı, can yakıcı
Vandalist ve yıkıcı
Olmasaydım, olmasaydım
Eritselerdi beni bir demir gibi de, davam için
Istrabımdan, çilemden
Ağlamasaydım
Kesilen bir ağaç, koparılan bir ot olsaydım
Ama sorumlu olmasaydım
Bu yükler bana ağır geldi
Taşıyamıyorum
Ya yükü taşıyan gücüm olsaydı
Yâhut da
Yaşamayasaydım, yaşamayasaydım
Günahkâr olacaksam
İsyân edeceksam
Gözlerim, ayaklarım, ellerim, mâni olsaydı
Yâhut da olmasaydı
Mademki okuduğum bana fayda vermiyor
İlmim, kitaplarım,
Sanki kitaplarımın üstüne basarak
Yükseldiğim makâmum
Olmasaydı, olmasaydı
Okudum Rabbimin kelâmını, Kur'ân'a doyamadım
Mânevî lezzetine, onun adına kanamadım
Ya kansaydım, ya doysaydım

Zülcenâheyn

Allah Bes Bâkî Heves

Dr. Durak PUSMAZ

Pakistan'ın büyük mütefekkir ve şairi Muhammed İkbâl diyor ki: (Cavidnâme, 68)

“Biz seni arıyoruz, sen gözden uzaksın.

Hayır, yanlı; biz körüz, sen hazır bulunuyorsun.”

Evet, ruhtan ve manadan uzak, sadece maddeye takılıp kalan insanın gözü akıllara durgunluk veren koca evreni yaratan yüce Allah'ı ve gerçekleri göremiyor. Ama yarasanın gözünün güneşi görememesi güneşin yokluğu anlamına gelmediği gibi, bizim yüce Allah'ı göremememiz de onun yokluğu anlamına gelmez. Kusur güneşte değil, onu idrak edemeyen gözdedir. Onun için yüce Rabbimiz: **“Onların gözleri vardır ama gerçekleri göremezler”** (A'râf, 7/179) buyurmuştur.

Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî hazretleri:

“Güneşin varlığına delil, yine güneştir. Sana delil lazımsa güneşten yüz çevirme!” diyor. (Mesnevî, I, beyit, 117) Güneşi hiç görmemiş ve hararetini hissetmemiş bir kimseye ne kadar güneşten bahsedilirse edilsin gerektiği şekilde anlatılamaz. Neticede anlatan anlatmaktan, dinleyen de anlamaktan aciz kalır.

Kur'ân-ı Kerim'in ifadesiyle: **“O evveldir, âhirdir, zâhirdir, bâtındır ve O her şeyi bilendir.”** (Hadid, 57/3) Büyük müfessir Beydâvî'nin dediği gibi; O evveldir, varlığı bütün yaratıklardan öncedir, varlıkları O yaratmıştır. Âhirdir, varlıkların yok olmasından sonra da O bâkî kalacaktır. Zâhirdir, varlığı birçok delille sabittir, apaçıktır. Bâtındır, zâtının hakikatini

kavramaktan akıllar ve duyular âciz kalır.

Büyük mutasavvıf Aziz Mahmud Hüdâî (k.s) ne güzel söylemiş:

Hüdâ'ya hamd ü minnet evvel âhir
Ki oldur zâhir ü bâtında zâhir
Zuhûru perde olmuştur zuhûra
Gözü olan delil ister mi nûra
Güneş zâhir değil midir karındaş
Ne var anı görmezse çeşm-i huffâş.

Bir de bu konuda Mevlânâ hazretlerini dinleyelim. O şöyle der:

Ben bilmez idim, gizli âyân hep Sen imişsin,
Canlarda ve tenlerde nihayet hep Sen imişsin,
Âlemde nişan isterdim ben Sana Sen'den,

Gördüm ki âlemde nişan hep sen imişsin. (Divân-ı Kebîr'den Seçmeler, s.1)

Muallim Naci de şöyle diyor:

Allah ki mûcid-i cihândır

Bin türlü nikabdan ıyandır. (Osmanlı Müellifleri, I, 127)

Evet, Allah vardır ve birdir, şeriki/ortağı ve benzeri yoktur, bunda şek ve şüphe yoktur. Bu husus Kur'ân-ı Kerimde şöyle ifade edilir:

“İlahınız bir tek ilahdır. O'ndan başka ilah yoktur. O, Rahman ve Rahimdir; rahmeti bol, merhameti pek çoktur.” (Bakara, 2/163)

“Eğer yerde ve gökte Allah'tan başka tanrılar bulunsaydı, yer ve gök kesinlikle bozulup git-

mişti. Demek ki Arş'ın Rabbi olan Allah, onların yakıştırdıkları sıfatlardan münezzehtir, yücedir.” (Enbiyâ, 21/22)

Kur'ân'da beyan buyrulan bu gerçeği merhum Süleyman Çelebi, milletimiz tarafından doğum, ölüm, nikâh, sünnet gibi merasimlerde çokça okunup dinlenen ve Mevlid olarak bilinen Vesîletü'n-Necât isimli eserinde ne güzel ifade eder:

Birdir ol birliğine şek yok durur
Gerçi yanlış söyleyenler çok durur
Cümle âlem yoğ iken ol var idi
Yâradılmışdan ganî cebbâr idi
Var iken ol yoğ idi ins ü melek
Arş u ferş ü ây ü gün hem nüh felek
Sun' ile bunları ol var eyledi
Birliğine cümle ikrar eyledi.
Kudretin izhar idüp hem ol celîl
Birliğine bunları kıldı delîl.

O'nun varlığını anlamak ve bilmek için uzaklara gitmemize gerek yok... Kendimize, yaratılışımıza ve etrafımıza bakmamız yeterli. Kur'ân-ı Kerim buna dikkatimizi çekmektedir:

“Biz varlığımızın delillerini kâinattaki uçsuz bucaksız ufuklarda ve kendi nefislerinde onlara göstereceğiz.” (Fussilet, 41/53)

“Kesin olarak inananlar için yeryüzünde ve kendi nefislerinizde birçok deliller vardır. Hâlâ görmüyor musunuz?” (Zâriyât, 51/20-21)

Ziya Paşa'nın dediği gibi her yaratık O'nun varlığına ve birliğine hüsnü şehadette bulunur. O, bir beytinde şöyle der:

Her nesne kılır varlığına hüsn-i şehadet

Her zerre eder vahdetine arz-ı güvâhî/şehâdet, ta-nıklık

Başka bir şairimiz de gökyüzündeki bütün yıldızların Allah'ın birliğini ve güzelliğini aksettiren birer ayna olduğunu, irfan sahibi olanların bunları seyrederken, bu azametli görünüşün verdiği vecd içinde, gittikçe artan bir hayranlık ve huşû duyacaklarını belirterek şöyle der:

Birer âyine-i didâr-ı vahdettir kevâkib hep

Temaşa eyleyen arifte hayret artar eksilmez (Unutulmaz Mısralar, s.735)

Bir bakıma tabiat, insanlar için Allah'ın yaratmış olduğu en güzel okuldur. Buna 'hayat okulu' da diyebiliriz. Yeter ki insan bu okuldan yararlanmasını, istifade etmesini bilsin. Tabiatta bizi Allah'ın varlığına ve birliğine götüren nice güzel şeyler, nice ibretli deliller vardır. Hiç düşündük mü veya kendi kendimize sorduk mu?

Kışın adeta ölüm uykusuna yatan bu tabiat, ilkbaharla birlikte nasıl canlanıyor, nasıl diriliyor?

Bahçemizde ya da kırdada gördüğümüz bunca çiçekler aynı toprağı, aynı havayı, aynı suyu ve aynı güneşin ışınlarını paylaştıkları halde nasıl oluyor da renkleri, kokuları ve tatları farklı olabiliyor, hiç biri diğerine benzemiyor!

Nasıl oluyor da dikenler içerisinde güzel rengi ve kokusuyla insanları mest eden nazenin güller bitiyor!

İnekler, keçiler ve koyunlar nasıl oluyor da yeşil ot, ya da sarı saman yedikleri halde, beyaz süt veriyorlar! Nasıl oluyor da bunlara verilen yem, ot ve saman gibi yiyecekler ete, süte, tüye vs. dönüşüyor!

Minicik incir çekirdeği, elma, ayva, armut, erik gibi meyvelerin çekirdeği kocaman bir ağaca nasıl dönüşüyor!

Bunlar nasıl olabiliyor, bunları planlayan, düzenleyen kim? Hiç ibret gözüyle bakıp bunlar üzerinde düşünüyor muyuz?

İsterseniz bir de Nahl sûresindeki şu âyet-i kerîmelerin meallerini beraberce okuyalım:

“O, göklerden sizin için su indirendir. İçilecek su ondadır. Hayvanlarınızı otlattığınız bitkiler de onunla meydana gelir.

Allah o su ile size ekin, zeytin, hurma ağaçları, üzümler ve her türlü meyvelerden bitirir. Elbette bunda düşünen bir kavim için bir ibret vardır.

O, geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı sizin hizmetinize verdi. Bütün yıldızlar da O'nun emri ile sizin hizmetinize verilmiştir. Şüphesiz bunlarda aklını kullanan bir millet için ibretler vardır.

Sizin için yeryüzünde çeşitli renk ve biçimlerle yarattığı şeyleri de sizin hizmetinize verdi. Öğüt alan bir toplum için bunda ibretler vardır.” (Nahl, 16/10-13)

Bütün bunların var olması, o yüce kudrete göre zor değildir. O, "ol" deyince hemen olur. Zira Allah bir şeyin var olmasını, meydana gelmesini dilediği zaman ona sadece "ol" der, o da hemen olur. Kur'an-ı Kerim'in birçok yerinde bunu açıkça ifade eden âyetler vardır.

"O, gökleri ve yeri eşsiz/örneksiz yaratandır. Bir işe hükmetti mi ona sadece "Ol!" der, o da hemen olur." (Bakara, 2/117), "Allah dilediğini yaratır. O, bir şeyin olmasını dilediğinde ona sade-

Bir Şiir

Sevenin sevgiliye gitmesi büyük bir iştir.
Çünkü kalpte korkulardan meydana gelen dehşetli üzüntü vardır.
Ey yüce Rabbim, ben ıssız çölleri kat ediyorum
Karşılaştığım bütün dağlar ovalar beni hep sana gönderiyor...

Hayat b. Kays El-Harrâni (k.s)

ce "Ol!" der, o da hemen olur." (Â-i İmrân, 3/47. Ayrica bk. Â-i İmrân, 3/59; En'âm, 6/73)

Mevlid müellifi Süleyman Çelebi Hazretleri gayet veciz olarak şöyle der:

Ol dedi bir kerre var oldu cihân

Olma derse mahvolur ol dem hemân

Ve bütün bunları insanların yararlanması için yaratan ve istifadesine sunan yüce Allah her şeye kadirdir, bütün kemâl sıfatlarıyla muttasıftır, noksan sıfatlardan münezzehtir, tarif edilemez, onun için Muallim Naci yüce Allah'tan bahsederken şöyle der:

Tarife gitmemektir evlâ

Tarife gelir mi hiç Mevlâ

Kur'an'da, **"Kuluna Allah kâfi değil mi?" (Zümer, 39/36), "Hasbünallâhü ve ni'mel vekîl/ Allah bize kafidir, O ne güzel vekildir." (Â-i İmrân, 3/173)** buyrulur. Bu âyetlerden ilham alan büyük Süfi Aziz Mahmud Hüdâî şöyle der:

Ehl-i tevhîd olmak isteyen sivâyâ meylî kes

Aç gözün, merdâne bak! Allah bes, bâki heves (S. Ulu-dağ, Tasavvuf Terimleri Sözlüğü, s.44)

Evet, Allah vardır ve birdir, bunda şek ve şüphe yoktur. İnsanın yaratılış sebebi de var olan ve bir olan Allah'ı tanımaktır. Buna kısaca **"Marifetullah"** diyoruz. Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretleri meşhur **"Marifetname"** isimli eserinde yüce Allah'ın, bütün evreni insan için, insanı da marifetullah, yani kendisini tanımak için yarattığını belirtir. Onun için eserine **"Marifetnâme"** ismini vermiştir. O şöyle der:

"Âlemin ve insanın yaratılmasında en yüksek maksat ve istek Allah'ın bilinmesidir ve bu her şeyden üstündür. Hilkat-i âlem ve âdemden maksad-ı aksâ ve matlûbu a'lâ Marifet-i Mevlâdır." (Hayrani Altıntaş, Erzurumlu İbrahim Hakkı, s.76)

Bu gerçek yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'de şöyle ifade edilir:

"Ben, insanları ve cinleri ancak beni tanıyıp kulluk etmeleri için yarattım." (Zâriyât, 51/56)

Demek ki bizim yaratılış gayemiz bizleri yoktan var eden, varlığından haberdar eden ve envâi çeşit nimetlerle donatan yüce Yaratan'ı tanımak ve O'na kulluk etmektir.

Mevlânâ Hazretleri Dîvân-ı Kebîr'inde şöyle der:

"Merkep bile senden üstün olmadığı halde efendisini tanır, ona başını sallar, kulaklarını oynatır. Onun sesini bile tanır, çünkü onun elinden yem yemiştir. Sen ki sana sayısız nimetler veren Efendini (c.c) tanımıyorsan, yazıklar olsun sana!" (Dîvân-ı Kebîr'den Seçmeler, s.2)

Hemen belirtelim ki, insanın hevâ ve hevesini terk edip Rabbini tanınması ve O'nun buyruklarına uyması onu yüceltir, kanatlandırır, yücelere uçurur. Mevlânâ ne güzel söylemiş:

"Ne zamana kadar fânî sevgiliyi kucaklayacaksın? Öyle bir canı kucakla ki, O'na son yoktur. Beden atının üzerinde titreyip durma, in aşağı, yaya yürü. Bedene ait arzularından kurtul, Allah sana manevî kanatlar versin." (Dîvân-ı Kebîr'den Seçmeler, s.2)

Yazımızı yine Mevlânâ hazretlerinin şu öğüdüyle noktalayalım:

"Yürüyeceksen sana ayak lütfedene doğru yürü. Bakacaksan sana göz verenin eserlerine doğru bak, onu görmeye çalış." (Dîvân-ı Kebîr'den Seçmeler, s.6)

Köstendilli Halil Efendi'nin (k.s), Müridi İhsan Efendiye Yazdığı Mektup

Evlâdım,

Hem gönlümün muradı İhsan Efendi oğlum...

Âhir ömrümde senin gönderdiğin mektuplarla sohbet ederek Cenâb-ı Hakk'ın aşkını, Rasûlullâh Efendimiz'in (s.a.s) muhabbetini meşk etmeye gayret ediyoruz. Allah ve Rasûl yolunun fakîri olan bu zâtı sen nasıl sevindirdiyse, Cenâb-ı Hakk da sana inşaallah hem dünyada hem ahrette en büyük sevinçleri, saadeti ikram eylesin. Senden pek hoşnudum. Biz, sana şeyhinin himmetiyle mürebbî olduk. Sohbet şeyhliği derler ya, öyle oldu. Bize yazmış olduğun manâların (rüyaların) tâbirlerini tek tek vermektense bilinmesi gereken malûmatı sana arz edeyim. Böylece hem manâlarının tâbirine hem de bu yolun manâlarının tarifine vâkıf olasın.

Hep ağlamak olmaz ya, seni güldüreyim. A oğlum, sadece sen rüya görmüyorsun ya! Biz de rüya görüyoruz. Elhamdülillah ki, Cenâb-ı Hakk, bildikleriyle amel edenlere bilmesi lâzım gelenleri öğretiveriyor. Âlem-i manâda sen fakiri gördüğün gibi bizlere de seni gösteriyorlar. Lâkin sana bu rüyaları anlatmayacağım. İbret nazarıyla bakman için bir başka manâ anlatacağım. Hem sualine cevap hem maksat hâsil olsun.

Manâmda fakirin eski dervişlerinden biri zuhur ediyor. Güzel bir mekânda buluşuyoruz. Ben onu gördüğümde neşeyle karşılıyorum, lâkin o biraz dertli, benim verdiğim selâmı dahi duymadan ve "Aleyküm selâm!" demeden, dedi ki: "Efendi şeyhim, sultanım, bizler senden muhabbet haberlerini alamı-

yoruz. Bazı kimselerden muhabbet müjdelerini, manâda görüşmelerinizi veyahut haberleşmelerini duyuyoruz. Ama bizde böyle hâller olmuyor. Hatta huzurunuzda sohbe ettiğimizde bize iltifat da buyurmuyorsunuz. Yakınlaşmak istediğimiz hâlde etrafımızdaki yakînler gibi olamıyoruz. Sebebi nedir?" Fakîr de ona cevaben diyorum ki: "Evlâdım, mürşidler hava gibidir. Herkes kendi miktarınca onu teneffüs eder. Sen hiç havanın bir kimseye yakın, diğer bir kimseye uzak olduğunu düşünemez misin? Ciğerlerin müsaade ettiği kadarını içine çekersin. Göğsün tıkalı, nefes darlığın varsa bunun eksikliğini havada aramazsın, ciğerinde ararsın. Hem sonra biz bir kandil gibiyiz. O kandile yaklaştıkça kendin nurlanırsın, uzaklaştıkça kendin zulmette kalır, aydınlanamazsın. Sen kendin bize yakınlaşmayı talep et ve şeyhin hakkında 'Şeyhim en çok beni sever.' diye kalbinde hüsn-i zan et, bu güzel düşünceni başka bir kimseye de söyleme. Sonra bakarsın ki sen de rahat teneffüs ediyorsun, sen de aydınlanıyorsun ve şeyhine hâlen yakınlaşıyorsun."

İşte böyle... Allahu a'lem, bu rüyanın tâbire ihtiyacı yok. Meşhur bir misaldir; bir kişi manâda "Rabbin kim?" diye suale maruz kalsa, o kişi de "Rabbin Allah'tır." dese soran kim, söyleyen kim? Bir de gören var. Ya gösteren? İşte manâ böyle acayip bir hâldir.

Neyse bu bahis uzar gider. Manâdan anladım ki bu kardeşimizin böyle bir basit şüphesi var. Cenâb-ı Hakk ufak tefek evham ve şüphelerden dolayı bizle-

ri feyiz çeşmelerimizden uzaklaştırmasin. Kişiyi fütihat nasip olduktan sonra kalbindeki putlar bir bir o aşkın ve nurun tesiriyle yıkılır gider. Tevhidin nuru bir gönülde bir kez doğdu mu o kişide artık ebedî olarak şirk hâli zuhur etmez. Amma burada bir sır vardır. Bu sırrın izahı da Fahr-i Âlem'in (s.a.s) Vedâ Haccında beyân ettikleri sırdır. O fasîhu'l-lisân Efendimiz (s.a.s) insanlara buyurdular ki:

"Artık şeytan bu beldede ve Kabe'de ebediyen putlara tapılmasından, şirk koşulmasından ümidi kes-

ruz. Lâkin sen böyledir deyu sohbeti ve vazifeli olduğun dersleri bırakmayasın. Burada bir nezaket vardır. Evvel olarak bil ki, mürşidin sana bu yolda ne emrediyorsa cân-ı baş üzere kabul edip mucibince amel et. O amelle derece mi kat edersin, hayır mı işlersin, sevap mı kazanırsın, şöhet mi elde edersin, bunlara bakma. Sâniyen (ikinci olarak) şöhetini sen istemedikten sonra şöhetli olmak dahi nefse muhaleftir. Amma böyle meşhur olmayı sen dileyseydin hiç şüphesiz bu insanı helak eden bir âfettir.

Sâlisen (üçüncüsü) nasıl şöhet bulunduğuna nazar etmek icap eder. "Bu adam Allah velîsidir veyahut çok sâlih bir kimsedir" diye meşhur olmak ayrı bir dava, "Bu adam sanki kendisi çok makbul de bir de insanları irşâd ediyor" denilerek kınanmak ve böylece şöhet bulmak ayrı bir dava...

Evlâdım, şimdiki zamanda melâmet, kendini saklamakla, dini yaşamakla oluyor. Dinî sohbet yapanlar, Allah ve Rasûl ahlâkından bahsedenler istihza ediliyor. Dünya ehli, "Bu zamanda bunlar olur mu?" diyor. Kendilerini âşık zannedenlerse: "Biz bunları geçtik, aşkıımız bize yeter." diyor. Binâenaleyh senin bu şekilde kınanman nefsinin hoşuna giden bir hâlden ziyâde nefsinin ağır gelen bir hâldir. İnsanlara hizmet ve sohbet ederken kendini onlardan âli görmeyesin. Böyle olduktan sonra senin heybetin, vakarın kibir ve ucûb değildir. Yerli yerince bir ameldir. Hâdisenin başka cihetleri de var.

Meselâ şöhet sadece tanınmak, herkes tarafından bilinmek değildir. Şunu da nihâi olarak arz edelim ki, insan tanınmadığı ve bilinmediği zaman bazı günahları işlemeye içinden heves ettiğinde daha rahat hareket eder. Lâkin bilindik, tanındık bir zât, içinden günaha meyletse de halkın bilmesi onu zapt eder. Mesuliyetin farkında olur, insanlara örnek olması gerektiğini bilir. Daha dikkatli hareket eder. Cemiyetin insanı hayır yoluna sevk etmesi

miştir. Ancak bazı ufak işlerde ona uymanız onu sevindirecektir. İşte bir mürşid-i kâmil huzurunda tevhidin berekâtını, Allah ve Rasûl aşkını gönlünde parlatan mürîd, şirkten beri olsa da evhâmıyla, vesvesesiyle, hatta mürşidinden şüphe etmekle şeytana ve nefsinin bazen tâbi olacaktır. Mürşidler mürîdlerinin derecelerine göre kâh tatlı tatlı izah ederek, ikna ederek, kâh şiddetli şekilde onları ikaz ederek bu nevi hâllerden çekip çıkarır. Amma mürîde lazım olan mürşidinden elini çekmeye ki, mürşidi onu çekip çıkara.

Himmatli, hizmetli İhsan Efendi oğlum. "Şöhret âfettir." sözü hadîs-i şeriftir, demişler. Manâ cihetinden hadîs-i şerîf olduğu şüphesizdir. Biz metin üzerinde münâkaşa etmiyoruz. Manâ cihetini tutuyo-

ve onu hayırlı görmesi böyle kimseler için Cenâb-ı Hakk'ın lütfudur. Bu riyâ değildir. Tıpkı, imamın camide namaz kıldırması gibi. Şöyle ki; imam efendinin cemaat içerisinde namazı daha dikkatlice edâ etmesi riyâ değildir. Zira imam cemaate örnek olmak mecburiyetindedir. "Ben halkın yanında namazın âdabına riayet etmezsem fitne çıkartır, kötü örnek olurum." diyerek dikkatlice namaz kılsa ecir kazanır. Amma cemaatten olan kişi sair vakitte hiç dikkat etmediği namaz âdabına camide insanlar görsün diye dikkat ederse riyakâr olmuş olur. Üzerinde düşün, tefekkür et.

Ârif zâtlar şöyle demişlerdir: "Bir kişi ya Allah'tan korkar ya halktan utanır veyahut cezadan çekinir. Eğer bu üç korku ve utanma hasleti bir kişide yoksa her türlü kabahati eder." Dolayısıyla seni dinî dikkate sevk eden bir cemiyetin oluşu rahmettir. Sohbet açman, maddî ve manevî müşküller için insanlara hizmet etmen ve bunu alenî yapman cenk meydanında "Zülfikârı" kuşanarak çıkman gibidir. Kendi nefesine pay çıkartmadan, mürşidinin sözünden çıkmadan hareket edersen neticesi ya şehâdetdir, ya gaziliktir.

Cenâb-ı Hakk bizleri her türlü cihâdda muvaffak ve muzaffer eylesin. Halvetî tarîkinin ulu pirlерinden Şemseddîn-i Sivasî Hazretleri meşhur nutkunun son beytinde der ki: "Hakk'a makbul olmak ister, halka menfur olmadan." Manâsı malum ya, biz yine teberrûken verelim. Yani der ki Hz. Pîr: "Hakikati söylemek halkın nefretini mücibdir. Hâlbuki Hakk Teâlâ, kullarında ve kâinatta hakkın kaim kılınmasını murâd eder. Hakkı kaim kılmaya çalışanlar Allah'ın sevgilileridir. Amma hakka riayet edemeyenler 'Allah'a düşmanım' diyemezler, Allah'ı anlatanlara düşmanlık ederler."

Diş ağrısından inleyen bir çocuk hekime gittiğinde kendisini tedavi eden zâtı nasıl düşman olarak görür, ondan kaçmak ister, "Hain kişi, neden bana bunu yapıyor?" der ve olayı idrâk edemez. Oysa he-

kim o hâldeyken zâlim değildir. Hatta mazlumdur. Nefsine ağır gelen işi hakkı kaim kılmak için hizmetle meşguldür. Amma çocuk anlamaz. Ruhları buluşa ermemiş olan câhil kimseler de kendilerini böyle tedaviye kalkışanları anlayamazlar. Hâlbuki bilmezler ki o fedakâr kişiler nefislerine ağır gelen bir işle meşguldürler. Derde derman olmak için hayırlı bir iştedirler. Çocuklar büyüdüklerinde kendilerine hizmet eden hekimleri şükran ve minnetle anarlar amma çoğu zaman o zâtları yanlarında bulamazlar. Aynı bunun gibi o kişiler de, ruhları buluşa erip de idrâk ettiklerinde kendilerine yapılan hizmeti fark

Bilmek İçin Öğrenmek

Tarih biyografisi ve monografi sahalarında erişilmesi çok güç bilgiyle, dünya çapında bir şahsiyet olan İbnü'l-Emin Mahmud Kemâl (İnal)'a sormuşlar:

"Sizdeki bilginin çok azına sahip olmalarına rağmen sizden çok daha fazla tanınanlar var. Bunun sebebi nedir?"

Şöyle cevap vermiş:

"Ben bilmek için öğrendim, onlarsa bilinmek için!"

ederler amma çoğu zaman o mürebbilerini göremezler. Eğer insan olma yolunda müstakîmlerse hiç olmazsa şükran ve minnetle yâd ederler.

Evlâdım, sen de bu yolu tut! Mürebbilik ayrı şeydir, şeyhlik ise kolay bir şeydir. "Şunu tut, bunu yap, şöyle et!" demek kolay şeydir. Karşıdakini ikna etmek, terbiye vermek için meşakkate maruz kalmak ayrı bir iştir. Hem şeyh hem mürebbî olmak lâzım. Her şeyh mürebbî değildir. Bu dahi Allah'ın tecellilerindedir. Bazı şeyhler terbiyenin manâsını etrafındaki seçtiği kimselere dağıtırlar. O manâyâ mazhar olan kişiler şeyhin dervişlerine mürebbilik yapar. Yani o mürebbîlerin dahi himmetleri şeyhlerindedir. Erenlerin silsilesine baktığında büyük makam sahibi olan zâtların hepsi hem mürebbîdir, hem de şeyhtir. İnşallah Cenâb-ı Hakk seni şeyhinin terbiyesiyle edeplenen ve bu edeple insanlığa hizmet eden mürebbîlerden kılar.

Vakia şöyle bir cilve de vardır ki: Mürebbilerin ekserisi terbiye verdikleri zâtların olmuş hallerini göremezler. Tıpkı, hurmayı fidanken diken çiftçinin o ağacın meyvesini göremeden âhirete gitmesi gibi. Bu cihetten düşünürsen mürebbîlik gayba îmân gibidir ve kendi nefesine pay almadan Allah için yapılan hizmet nevidir. Bu hizmet pek ulvîdir. Fahr-i Âlem (s.a.s) ne buyurdu:

“Kıyametin kopacağına bilersen, elindeki fidanı dik!” O fidanı sadece ağaç mı zannedersin? Hizmetin neticesini göremesen de hizmete memursun vesselam. Seyr ü sulukta manâlar dervişin hatasını, sevabını, derecelerini, makamını, hizmetlerinin şeklini hatta bazen neticesini bildiren haberlerdir. Cenâb-ı Hakk hayatını bu yola vakfedenlere baş gözüyle neticeyi göremese de kalp gözüyle veya manâ yoluyla akıbeti gösterir. Zira gayba iman zevkini alanlara Cenâb-ı Hakk meçhulü malûm eder. Onlar da terbiyelerini o ilim üzere inşâ ve ikmâl ederler. İşte bu sebepten terbiyeyi veren de alan da muhakkak manâ dersinden okurlar.

Seyr u sülûkun bidâyetinden (başlangıcından) nihayetine kadar mürşid de mürid de manâlardan hâlî değildir. Bir de bu âlemi rüya âlemi gibi tâbir eden kâmiller vardır ki inşallah onu başka bir mektupta yazarız.

Pek kıymetli İhsan Efendi oğlum!

Balkanlardaki hâlî görüyorsun. Müslümanların hâlini de müşahede etmekte. İnsanlar taklit belâsına tutulmuşlar. Hem de öyle bir belâya ma-

ruz kalmışlar ki hem velileri taklit etmekte hem de Allah düşmanlarının veremeyeceği zararı maddî ve manevî vermekteler. Hakk yoluna gidenleri kandırarak kendilerine ve halka maskara ettirmekteler. Cehalet, küfür ve ahlâksızlık rahatlıkla yayılmakta

iken senin “Acaba şöhret afet midir?” deyu hizmetten kaçman hiç de iyi bir hâl değildir. Allah Teâlâ faal olan kulları, mü’minleri sever. Âtıl olan battal mü’minleri sevmez. Bu sahada hizmete o kadar ihtiyaç var ki riyâ ile hizmet etsen de, aman hizmetten geri kalma. Ve nefesine de ki: “Yanarsam ben yanayım, ama Allah için bir kişiyi kurtarayım.” Bunu düşünmen dahi ihlâsın başka bir şeklidir.

Tefekkür et. Ancak, insan insana hizmet eder. Hizmet aşkı hayvanda yoktur. Melek dahi emir aldığı için hizmet eder. Aşkla hizmet etmek Hz. İnsan’a mahsustur. Hakk Teâlâ hizmetini, aşkını, himmetini, muhabbetini ziyâde eylesin. Cenâb-ı Hakk seni erenlerin hizmetine, sâlihlerin devletine, nebilerin sırrına, velilerin yollarına ve onların himmetlerine naîl eylesin. Büyükleğin muhabbet nazarlarından düşmeyesin. Cenâb-ı Hakk’ın inâyetiyle sırât-ı müstakimden ayağın kaymasın. Her ne türlü güzel amel eyledi isen Hakk’ın lûtfu olduğunu hep idrâk eylesin. Sana ettiğim dualar sâdik velilerin eylediği niyazlara

ilhak edilerek kabul olunsun.

Sübhâne Rabbike Rabbi’l-izzeti ‘ammâ yesîfün

Ve selâmün ale’l-mürselîn

Ve’l-hamdü lillâhi Rabbi’l-âlemîn.

“Kıyametin kopacağına bilersen, elindeki fidanı dik!” O fidanı sadece ağaç mı zannedersin? Hizmetin neticesini göremesen de hizmete memursun vesselam. Seyr ü sulukta manâlar dervişin hatasını, sevabını, derecelerini, makamını, hizmetlerinin şeklini hatta bazen neticesini bildiren haberlerdir. Cenâb-ı Hakk hayatını bu yola vakfedenlere baş gözüyle neticeyi göremese de kalp gözüyle veya manâ yoluyla akıbeti gösterir. Zira gayba iman zevkini alanlara Cenâb-ı Hakk meçhulü malûm eder. Onlar da terbiyelerini o ilim üzere inşâ ve ikmâl ederler. İşte bu sebepten terbiyeyi veren de alan da muhakkak manâ dersinden okurlar.

Rahmet peygamberinden esintiler

Prof. Dr. Hüseyin ALGÜL

Ashab-ı Kiram'ın bize haber verdiği göre âlemlere rahmet Hz. Muhammed, insanların en güzeli, en cömerdi, en cesuru idi. Simaca da ahlak itibariyle de güzeldi. Aile hayatında mütevazı, sosyal hayatta, insanî münasebetlerde müsamahakârdı, kindar değildi, oç almak gibi bir huyu yoktu. O (s.a.s), sadece Allah'a karşı hüremetsizlik ve dinî değerlere saldırı yapıldığı zamanlarda gazaplanırdı.

Hayâ sahibi olup, bunun kişiyi olgunlaştıran ve davranışlarını dengeleyen en güzel hasletlerden olduğunu söylerdi. Azimliydi, cesurdu, sıkıntılara karşı sabırlı, tahammüllü, tedbirli, planlı idi; en zor zamanlarda bile asla ümitsizliğe düşmez, her şartta ve ortamda yapılacak bir hizmet bulur yapardı, böylece istikbale ümitle bakardı.

Cömertti, çocukları çok sever, onlarla ilgilenir, psikolojik planda onların dünyalarına girer, paylaşır, öğretir, eğitir, en iyi bir şekilde yetiştirilmeleri için çaba gösterirdi. Herkese olduğu gibi onlara da merhametliydi; onları hakkıyla sevmeyi, ilgilenmeyi, çeşitli tehlikelere karşı korumayı cehennemden kurtuluşa vesile sayardı.

Sahabe, Hz. Peygamber'in çoluk çocuğuna, diğer çocuklara, aile fertlerine, eli altındakilere, birlikte iş tuttuğu herkese merhametli olduğuna, merhametli davrandığına şahitlik ediyorlar. Gençlerin şahsiye-

ti, bilgi, davranış ve meslekî hayat itibariyle en sağlam biçimde yetişmelerine özen gösterirdi. Onlara hür düşünce ortamını hazırlar, fikrî şahsiyetlerinin olgunlaşmasına yardımcı olur, yaptığı görevlendirmelerle ve verdiği yetkilerle inisiyatif kullanma kabiliyetlerini geliştirirdi.

Gerek Mekke, gerekse Medine döneminde en mühim görevlerde daha çok, iyi yetişmiş genç ve orta yaş grubunun bulunması bu açıdan fevkalade dikkat çekicidir. Bu alanda Hz. Ali, Mus'ab b. Umeyr, Sâd b. Ebi Vakkas, Abdurrahman b. Avf, Zübeyr b. el-Avvam, Talha b. Ubeydullah, Muaz b. Cebel, Zeyd b. Erkam ve Hz. Peygamber'in tavsiyesiyle yabancı dil de öğrenen Zeyd b. Sabit söz konusu gençlerden sadece birkaçıdır.

O (s.a.s), Allah'ın rahmetinden herkesin kana kana yararlanmasını isterdi. Toplumda birlik ve beraberliğe, mahallede komşuluk ilişkilerine önem verirdi; bütün inananları birbirine merhamette, muhabbette, lütfkârlıkta organlarından biri rahatsızlanınca diğerleri de buna iştirak eden bir vücuda, mü'minin mü'mine bağlılığını da taşları birbirine kenetli yalçın duvara benzetiyordu.

Komşular arasında güven ve huzur ortamını bozucu davranış sergileyenlerin gerçekten iman olgunluğuna erişemeyeceğini, inancın manevî hazzını

gereği gibi hissedemeyeceğini söylerdi. Tertemizdi, herkesin de kıyafet, eşya, ev, sokak, çevre temizliğine özen göstermesini ister, gerek kıyafet, gerekse ev eşyasında sadeliğe, estetiğe önem verdiği kadar gönül safiyetine de aynı derecede önem verir, bu münasebetle gönül aynasını dışa yansıtan dil terbiyesine dikkat çeker; yalan, dedikodu, kovu, gıybet, iftira, fisk u fücür ve fitneyi şiddetle yasaklardı.

İncinmemek, incitmemek onun prensibiydi, başkaları ile uğraşmayı zarafete, nezakete aykırı bulurdu. Herkese, başkalarıyla uğraşmaktan vazgeçip kendi kusuruyla meşgul olmasını tavsiye eder, hiç kimse hakkında kendisine kötü bir şey ulaştırılmasına razı olmazdı, çünkü o insanlar arasına kalbi arınmış (selim) olarak çıkmak isterdi.

Kötülüğü delilleriyle sabit olmadıkça herkes onun gözünde tertemizdi, insanlara önyargısız ve hüsnü zanla bakardı. Bu münasebetle müslümanın, elinden dilinden diğerlerinin zarar görmediği, başkalarıyla iyi ilişkiler kurabilen, ülfete, sohbet, dostluğa açık bir kişiliğe sahip olması gerektiğini vurgulardı.

O'na göre insanî ilişkilerin düzeni ve kıvamı sürekli iyi niyete dayalı yardımlaşmaktaydı. Sıkıntıyı gidermek, bir kusuru gizlemek, din kardeşine Allah için yardım etmek esastı. Böyle davrananın da sıkıntıları

Yüce Allah tarafından giderilecek, kusurları örtülecekti. Yalancılık, sözüde durmamak, emanete ihanet nifak belirtisiydi. Bunlara müptela olanlara güvenilmezdi. Müslüman kişiliğine ise bu yakışmazdı.

Müslüman, güvenilir bir kişi olmalıydı. Öyle yetişmeli, öyle bilinmeli, öyle olmalıydı. Sözü dinlenen, her zaman görüşüne başvurulana, aranan bir şahsiyet olmalıydı. O, emindi, dürüsttü, gayretliydi, planlı, tedbirli, dualı, mütevekkildi; başarı için olanca çabayı gösterir, Hakk'a teslim olur, tefvîz-i umûr ederdi.

Sağlıklı ve yaşı uygun kişilerin dilenmesine razı olmaz, böylelerini iş hayatına sevk ederdi. Her müşkili olan onun huzuruna girebilir, sorusunu sorabilir ve cevabını alabilirdi. Hastaları ziyaret eder, cenazelerde bulunurdu. Müsamahalı idi, insanların yanlışlıklarını onların kişiliklerini zedelemeyen ve psikolojik bir sıkıntı meydana getirmeden umumi ifadelerle düzeltirdi, cezalandırmayı değil, ıslahı hedef alırdı. İlme önem verir, âlimlerin önemini vurgulardı. Hayatı boyunca Medine'de Suffe Okulu öğrencilerine ve öğrenci konumunda olan diğerlerine fevkalade ilgi gösterir, ihtiyaçlarını karşılar, önemli görevlerde yetkili kılarak kendilerine değer verirdi.

Annesinin şefkat ve merhametini hatırladıkça gözleri yaşarırdı. Dadısı Ümmü Eymen-Bereke'ye "Sen benim ikinci annem sayılırsın" diye iltifat eder, süttanesi Halime'ye "Anneciğim! Anneciğim!" diye nezaket gösterir, Ebû Talib'in eşi olan yengesi Fatıma Hanımefendi'yi, "O benim annem mevkiindeydi" diye hürmetle anardı. Kayınvalide durumunda ki hanımlara ve genel olarak bütün hanımlara nazik davranır, onların ihtiyaçlarıyla ilgilenir, problemlerini çözmek için elinden gelen gayreti gösterir, dîni hayatın gelişiminde, İslâm'ın tebliğinde, sosyal hayatın akışında onlara gereken önemi verirdi. Onun zamanında hanımlar dîni, sosyal ve kültürel hayatta en etkili biçimde katılırlardı. Cuma, bayram ve diğer vakit namazlarına şevkle iştirak ederler, Hz. Peygamber'e dîni alanda bilmediklerini serbestçe sorarlardı. Hz. Peygamber bundan çok memnun olurdu. Böylece sosyo-kültürel hayatta hanımlar kanalıyla bir canlılık ve coşku hissedilirdi.

Gururu, kibri sevmez, mağrur ve mütekebbir davranmayı yasaklardı, aksine tevazuun en güzel ör-

neklerim verirdi. Alışverişini kendisi yapar, aksine ısrar olsa bile eşyasını bizzat taşımayı tercih eder, ölçü ve tartıda doğruluğa dikkat çeker, aksine davrananların, aldatanların, kandıranların imanda olgunluğa erişemeyeceğini belirtirdi. En hayırlı kazancın kişinin kendi el emeği ve alın teriyle kazandığı şey olduğunu, rızık temininde helal yoldan ayrılınmamasını hatırlatırdı. Bir kişinin pazarlığı sonuçlanmadan aynı şey için pazarlığa girişilmesini, müşteri kızıştırılmasını, üreticinin malının hile ile ucuza kapalı imasını, satılan malın kusurlarının gizlenerek olduğundan farklı gösterilmesini, işçiye haksızlık yapılmasını, bir malı ucuzken toplayıp pahalınca piyasaya sürülmesini, halkın ihtiyaç duyduğu maddelerin toplanmasını (karaborsacılığı ve stokçuluğu) doğru bulmazdı.

Alışverişte dürüstlüğüne bereket vesilesi olacağını, zengin tacirin dîni duyarlılığın bir gereği olarak dîni, içtimaî, malî sorumluluklarının gereğini yerine getirmesinin uygun olacağını, borcun bir ihtiyacı gidermek için alınabileceğini ve zamanında geri ödemenin yapılmasını, darda kalan iyi niyetli borçluya ise mühlet verilmesinin uygun olacağını, yalan yere yemin ile malın sürümünü artırmanın bereketi yok edeceğini, ölçü ve tartıda hilenin toplumların helakine sebep olacağını, üretimi standartlara uygun olarak sağlam yapmak gerektiğini, işin sağlam ve dikkatli yapılmasının Hakk Teâlâ'yı hoşnut edeceğini sık sık vurgulardı.

Kamu hizmeti yürütmekte olan devlet memurlarının bilgili, becerikli, işinin ehli, inisiyatif kullanabilecek muhakeme ve değerlendirme, analiz ve yorumlama yeteneğine sahip olmalarını, halkla ilişkilerde şefkatli, ölçülü, merhametli, tutarlı, sempatik ve hoşgörülü davranmanın uygun olacağını söyler, mesai arkadaşları arasındaki güven ve huzurun başarı ve hizmetin kalitesini artıracığını hatırlatırdı.

Kolaylaştırmak, zorlaştırmamak, müjdelemek, nefret ettirmemek ilkeleri onun kamu hizmetinde bulunanlara her zaman yaptığı tavsiyeler arasındaydı. Zamanını üçe ayırır, bir kısmını ibadetle, bir kısmını aile fertleriyle ilgilenmekle ve istirahatla, bir kısmını da halk hizmetleriyle değerlendirirdi, ancak çoğu defa istirahata tahsis ettiği sürenin yarısını da halk

hizmetinde tamamlar, kamu hizmetinden yorgun düştüğü böylesine günlerin gecelerinde yorgunluktan dolayı teheccüd namazını oturarak kılardı. Evinde de hiçbir fevkaladelik göstermez, ayrıcalıklı bir davranış beklemez, ev halkının sevinç ve üzüntülerini aynen paylaşırdı.

Hz. Peygamber olumlu bir yeniliğe ve bu anlamdaki teknolojik gelişmelere her zaman açık olmuştur. O, ilk zamanlarda Mescid-i Nebî'de hutbelerini bir hurma kütüğüne tutunarak irad ederken ilerleyen yıllarda üç basamaklı minber yapınca memnuniyetle bunu değiştirmiş, bunun gibi, akşam, yatsı, sabah namazlarında Mescid'i ilk defa Şam taraflarından getirdiği kandillerle aydınlatan zata teşekkür ve dua etmiştir.

Taif kuşatmasında (8/630) taş gülle atan mancınık, surları delmek için debbabe, kaleye yaklaşabilmek için deri kaplı yürüyen korunakları ilk defa kullanmıştır. Hz. Peygamber sürekli tavsiyeleriyle Müslümanlarda çevre bilinci uyandırmak istemiştir. Kuru ve çorak bir araziye işe yarar hale getirene Yüce Allah'ın mükâfat vereceğini, insan ve hayvanlardan yararlanan oldukça ekene, dikene sadaka sevabı verileceğini müjdelemiştir.

Bir serçeyi haksız yere öldüren kiyamet gününde Yüce Allah'ın hesap soracağını, kuşların yuvalarının bozulmaması, yumurta ve yavrulara zarar verilmemesi gerektiğini belirtmiş, yollarda ve insanların yaşadığı diğer yerlerde onlara zarar veren şeylerin yok edilmesini, meskenlerin çevresinin, meydanların, sokakların, park, bahçe gibi istirahat yerlerinin temiz tutulmasını hatırlatmış, kuşların üreme mevsiminde avlanma yasağı koymuş, Medine ve Taif civarında bazı yeşil alanları korumaya alarak park statüsü uygulamıştır.

Hülâsa Efendimiz (a.s), insanlık için bir rahmettir, en güzel bir örnektir.

Osmanlıda Sadaka-i Cârîye Algılayışı

Dursun Gürlek

Evet, bir insanın öldükten sonra hayırla anılması, o kimsenin ebediyyen yaşaması demektir. Böyle bir şerefe mazhar olan Osmanlı hanımlarından biri de, Tanzimat devrinin meşhur vezirlerinden Yusuf Kamil Paşa'nın zevcesi Zeynep Hanım'dır. Bu hayırsever kadının en büyük eseri hiç şüphesiz Zeynep Kamil Hastahanesi'dir. Yıllarca dertlilere deva, hastalara şifa dağıtan bu sağlık kuruluşunun hemen yanı başında küçük, fakat şirin bir cami bulunmaktadır. İşte Yusuf Kamil Paşa ile zevcesi Zeynep Hanım, kendi eserleri olan bu mabedin yanında yatmaktadır.

Zeynep Hanım, kelimenin tam anlamıyla muhterem ve muhteşem bir hanımefendiydi ve bu özelliği büyük bir hayırsever olmasından ileri geliyordu. Bugün Edebiyat Fakültesi ve Su Ürünleri Fakültesi olarak kullanılan Vezneciler'deki konağı bir zamanlar fakirlerin, kimsesizlerin, biçarelerin sığınağıydı. Özellikle Ramazanlarda konağın kapısı ardına kadar açılır, herkes serbestçe iftarını yapar, içeri giren hiç kimse mahzun ve mahcup edilmezdi. Zeynep Hanım o kadar hayırsever, o kadar şefkat ve merhamet sahibi bir hanımefendiydi ki sadece konağına gelen insanları doyurmakla yetinmez, halini söylemeye çekenin fakir-fukaraya da ayrıca şefkat kollarını açar, kimsesiz kız çocuklarını bizzat evlendirir, Ramazanlarda bildiği, tanıdığı fakirlerin evlerine "Ramazaniyelik" adı altında gerekli yardımı gönderirdi.

Zeynep Hanım sadece insanları değil, hayvanları da şefkat kanatlarının altına alıyordu. Refi Cevat Ulunay'ın anlattığına göre Zeynep Hanım bir gün Aksaray civarından geçerken bir evin önünde çok sayıda kedi görür. Bu hayvan sürüsünün kime ait olduğunu sorar. Mahalle sakinleri:

"Efendim, bu evde Emine Hanım adında fakir bir kadıncağz oturmaktadır. Bu hayvanlara olan şefkatin-den dolayı kendisine 'Kedici Emine' denilmektedir.

Kedilere çok iyi bakar, o hayvancağızlar da tabii ki, evin etrafından ayrılmazlar." diye cevap verirler.

Zeynep Hanım tekrar sorar:

"Peki, bu kadıncağzın kedileri doyuracak kadar parası var mı?"

"Hayır efendim. Kendisi kıt-kanaat geçinir. Ama kasaplara gider, sağdan soldan toplar, ne yapıp edip hayvanları besler." cevabını alınca kâhyasına emir verir. Kadına on beş altın tahsis ettirir ve vakıfhanesine de koydurur. Bugün "Kedici Emine Hanım"ın varisleri, hala Mısır'ın Zeynep Hanım Vakfı'ndan bu parayı almaya devam etmektedirler.

Zeynep Hanım yazın Kartal ve Yakacık semtlerine gider, hayır ve hasenat işlerine burada da devam ederdi. Kartal'da yeni çeşmeler yaptırmış, bu çeşmelerin açılış gününde musluklarından limonata ve vişne şerbetleri akıttırmıştır.

Şurası bilinen bir gerçektir ki İslâm medeniyeti hem kitap medeniyetinden hem de su medeniyetinden ibarettir. Hayır eserlerinin arasında çeşmeler ve sebiller büyük rol oynuyordu. Şadırvanda şakıyan sular, uhrevî nağmeler halinde çağlıyordu. İstanbul caddelerinde adım başı karşılaşılan Osmanlı çeşmeleri ve sebiller, ecdadımızın su medeniyetine verdiği önemi ve bu husustaki titizliği en belirgin çizgiler halinde göstermektedir.

Karaköy'den Galata Mevlevihanesi'ne, bugünkü adıyla Divan Edebiyatı Müzesi'ne hayli dik bir yokuş yürüünüz. İsterseniz biraz dinlenmek için Galata Kulesi'nin dibinde kısa bir ara veriniz. Ayaklarınız ayaklanınca yokuşu tırmanmaya devam ediniz. İyice susamışsanız gam çekmeyin; çünkü tırmanma şeridinin sonuna geldiniz, tünelin başına çıktınız. Hemen sağınızda kalan Galata Mevlevihanesi'nden

yükselen ney sesleriyle neye uğradığınızı şaşırma-
mak için bu uhrevî mekânın kapısında bulunan se-
bilden kana kana içmeniz, ondan sonra kendiniz-
den geçmeniz gerekiyor.

Evet, içinizde feveran eden ateş söndüğüne, yüzü-
nüz Şeyh Galip'in dergâhına döndüğüne göre asa-
yış berkemal demektir. Lakin acele etmeyin, içeri
girmeden kapıda size gülümseyen sebil hakkında
bir iki cümle daha söyleyelim:

Efendim, Mevlevihane'ye girerken sağda iki katlı,
kâgir bir bina bulunmaktadır. Sebilden ve muvak-
kithaneden meydana gelen iki katlı bu yapı, hemen
karşısındaki türbeyle birlikte 1819 yılında meşhur
Halet Efendi tarafından inşa ettirildi. İkinci Mah-
mud devrinin önemli devlet adamlarından olan ve
birçok canlar yakan Halet Efendi'nin sonunda ken-
di canı da yanmış, padişahın emriyle idam edilmiş-
ti. Halet Efendi'nin idamı öyle büyük bir yankı uyan-
dırmıştı ki, devrin şairlerinden biri kendini tutama-
mış, şu iki mısra ile duygularını dile getirmişti:

Ne kendi eyledi rahat ne halka verdi huzur

Yıkıldı gitti cihandan dayansın ehl-i kubûr

İnsanoğlu hakikaten tam bir muammadır. Batılı bir
ilim adamı olan Alex Carre'in dediği gibi, "İnsan bu
meçhul." İşte Halet Efendi de, çok değişik bir halet-i
rûhiye sahibiydi. Bir yandan kelleler uçuruyor, diğer
yandan Şeyh Galip'in dergâhına koşuyordu. Her ne
ise, bu hamur daha çok su götüreceğinden kendi-
mizi fazla yormayalım, uhrevî mekânın eşiğine yüz
sürmek için bunca yokuşu tırmandığımızı unutma-
yalım.

İşte kapının solunda bulunan sebilin, derviş mu-
vakkithanesi olarak da kullanılan sebilin, tarih mıs-
raı şöyledir:

"Sebil etti bina Halet Efendi âb-ı cüd iç mâ"
H.1235/M.1819

Bu sebilin sokağa bakan şebekeli iki büyük pence-
resi vardır. Hemen önünde dokuz tane tas yeri bu-
lunuyordu. Görevli dervişler, kandillerde ayran ve
şerbet dağıtıyorlar, diğer günler su veriyorlardı. Ta-
bii ki bütün bunlar hiçbir karşılık beklemeden ya-
pılıyordu.

Şimdi isterseniz biraz daha geriye gidelim ve ne ka-
dar ileri bir medeniyetin varisi olduğumuzu hem ih-
tişamiyla, hem hüznüyle birlikte düşünelim.

Minareleriyle yıldızları selamlayan Osmanlı camile-
rinin kubbeleri, neredeyse gök kubbeye örtüşüyor-

du. "Kendi Gök Kubbemiz" in şaheser örneklerinden
biri olan Yeni Cami'nin yapılış hikâyesi hayli uzun-
dur; inşasına başlanmasıyla, ibadete açılışı arasında
tam altmış yedi yıl vardır. Bu macerayı olanca ayrıntı-
larıyla öğrenmek isteyenleri tarih kitaplarının sar-
armış sayfalarına havale ettikten sonra meselenin
asıl ilgi çekici bir yönüne temas etmek istiyorum.

Yapraklarına altın püskürtülerek, kenarları "ze-
refşan" denilen altın süslemelerle süslenerek ha-
zırlanan vakfiyesinden öğrendiğimize göre, Yeni
Cami'de her gün 116 kişi görev yapıyordu. Mabedin
bitiştiğindeki sebilde, gündeliği on akçeden dört se-
bilci istihdam ediliyor, bunlar halka temiz maşrapa-
larla su dağıtıyorlardı. Yazın üç ay bu suya kar ko-
nuluyordu. Kar için vakfiyede ayrılan paranın yıllık
miktarı yirmi bin akçeydi.

Merhum İbrahim Hakkı Konyalının verdiği bilgiler-
den öğrendiğimize göre, Hatice Sultan Vakfiyesi'nin
hükümleri büyük bir dikkatle yerine getiriliyor, Ra-
mazanlarda caminin üç kapısında birden bedava
şerbet dağıtılıyordu. Ramazan ayı yaza rastladığı
zaman, Atina balından yapılan bu şerbetin içine ay-

*Padişahı âlem olmak bir kuru kavga imiş
Bir veliye bende olmak cümleden âlâ imiş*

(Yavuz Sultan Selim)

rica kar konuyordu. Böyle hareket edilmesi vakfiye-
de şart konulmuştu. Buna göre her yıl şerbet için üç
bin okka, yani 360 kilo Atina balı alınıyor, her kapı
için her gece otuz üç okkalık, (39.600 kg.lık) baldan
şerbet yapılıyor, ikişer şerbetçi tarafından camiden
çıkan Müslümanlara dağıtılıyordu.

Bu arada da hemen belirtelim ki, Atina, Rize'ye bağı-
lı Pazar ilçesinin o zamanki adıydı. Orada elde edi-
len bal da dünyanın en meşhur ve en muteber ba-
lıydı. Hatice Sultan Vakfiyesinde, mutlaka -Evliya
Çelebi'nin öve öve bitiremediği- Atina balının kul-
lanılmasını istiyor ve şöyle diyordu:

"Atina balından gayri bal alınmayıp her ne kadar
paha ile olursa olsun yine Atina balı iştirâ oluna."

İşte Osmanlı medeniyeti, böyle muhteşem bir man-
zara arz ediyordu.

İbn-i Teymiye

Necip Fâzıl Kısakürek

Şimdi bütün bu yolu kaybedişlerin, çamura saplanışların, her şeyi beş hasseden ibaret kuru akıl çerçevesine döküşlerin, -ona da nasıl inandıkları ayrı bir mesele- teşkil etmek üzere "Nass/Kur'ân hükümü" dışında hiçbir şey kabul etmeyişlerin ve Kur'ân'ı kuru akla gördüğü gibi ele alışların baş temsilcisi İbn-i Teymiye'ye sıra geliyor.

Sekizinci Hicrî asrın bu kuru kafası, kendisinden birkaç asır ilerideki Vehhabiliğe, ondan bir asır sonra da Mısırlı Muhammed Abduh ve Afganlı Cemaleddin'e (Cemaleddin-i Afgani) uzaktan ve yakından ana zemini kurmuş ve İslâm'ı yıkılmak üzere bir bina farz edip onu dışından payandalamak isteyen daha sonraki reformculara doğrudan doğruya veya dolayısıyla dayanak olmuştur.

Bir âlim, evet... Fakat kuru, hedefini şaşkın, sır âleminin vecde düşürücü müşahedesini kaybetmiş ve derinliğine hikmet ufuklarını karanlığa boğmuş bir ilim, hiçbir şey bilmekten daha kötüdür. İbn-i Teymiye bu ikinci sınıfın baş örneğidir ve mesleği, kısaca İslâmiyet'i dış çehresiyle ele almak, onu uzunluğuna ve genişliğine ele alırken derinliğinden mahrum ederek hacimden uzaklaştırmak ve satıh haline getirmek ve bu yolda İslâm'a bir nevi maddecilik ve kuru akılcılık getirmeye kalkışmış olmaktadır. Yani İbn-i Teymiye-

ye, dini doğrulayıcı akla, onun gördüğünden ötesini kabul etmemekle, farkında olmaksızın bir nevi selâhiyet ve hâkimiyet tanımış oluyor ki, akla böyle bir selâhiyet ve hâkimiyet tanımak hem akıllı, hem imanı anlamamak ve dalâletin en dipsizine düşmek oluyor. Eğer insan "Ben Kur'ân'ı aklımla tefsir ederim" dese de tefsiri Beyzavî Tefsirinin aynı olsa yine küfürdedir. Aynı akılla Allah'ı inkâr edenler, ters tarafından İbn-i Teymiye ile aynı daire içinde mahpusturlar. Bu bahis gayet girift ve uzundur ve İbn-i Teymiye mektebinin bazı ihtilâtları, hatta son zamanlarda yurdumuzda talebe kaydetmeye kadar giden sirayetleri ve kolayca yerleşme avantajı bakı-

Hak-Batıl

Mevlânâ Hazretleri, Hakk'a ulaşmak istediğini söyleyen birisine:

"Bâtılı bırak!" buyurdu.

"Bâtıldan nasıl kurtulmalı?" sorusuna da:

"Hakk'ı tutarak" cevabını verdi.

mından ne kadar üzerinde durulsa yeridir. Akla bahşedilen öyle bir kolaylık ve ucuzluk ki, yarım akıllara İlâhî esrara karşı bir nevi horozlanma sevdasını veriyor, İlâhî esrarı çözülmüş şifre kâğıtları halinde sepete attırığının farkında olmuyor ve işte bu haliyle günümüzde İslâm Enstitülerine kadar sızmış ve bazı gruplar arasında modalaşmış bulunuyor.

Tasavvufu inkâr etmek, Rasuller Rasûlü'nün ruhâniyet ve bâtını tanınamaya varır ki, hem de sözde dindar görünmenin maskesi altında topyekûn ve en hain şekilde küfre ulaşır. Bu gibilerin tekerlemeleri ise, Sokrates'in buluşuyla flüt çalana inanıp da flüte inanmamak derecesinde hayali bir abes ve hamakat teşkil eder. Anlaşılmaza inanıyor da onun tecellilerindeki sırrılık ve gizliliğe inanmıyor!

Koca İmam-ı Gazalî, akli akilla tükettikten sonra şöyle der:

"Aklın hudut noktasına vardım ve gördüm ki, onun-

la erişmek boş hayâl... Peygamberin ruh feyzine yapışmaktan ibaret her şey... Öyle yaptım ve kurtuldum. Peygamberlik tavrı aklın ötesidir."

Bunlarsa akli tüketip ötesine geçenler değil, en iptidai aklın tükettikleri...

Kocakarıların hayal aynasındaki mevhum çizgilerle, Allah'ın esrar perdesindeki sonsuzluk nakışları ve tasavvufun sahtesiyle gerçeği arasında ayırt edici meleke, işte İbn-i Teymiyye de mevcut olmayan selim akıl ve mümin kalpleri ışıltatıcı ilâhî nurdur. Nur yoksunu o...

Kaynak: Türkiye'nin Manzarası

Geçilmez

Bu kapıdan kol ve kanat kırılmadan geçilmez;
Eşten, dosttan, sevgiliden ayrılmadan geçilmez.

İçeride bir has oda, yeri samur döşeli;
Bu odadan gelsin diye çağrılmadan geçilmez.

Eti zehir, yağ zehir, balı zehir dünyada,
Bütün fâni lezzetlere darılmadan geçilmez.

Varlık niçin, yokluk nasıl, yaşamak ne, topyekûn?
Akli yele salıverip çıldırmadan geçilmez.

Kayalıklı boğazlarda yön arayan bir gemi;
Usta kaptan kılavuza varılmadan geçilmez.

Ne okudun, ne öğrendin, ne bildinse berhavâ;
Yer çökmeden, gök iki şak yarılmadan geçilmez.

Geçitlerin, kilitlerin yalnız O'nda şifresi;
İşte, işte o eteğe sarılmadan geçilmez!

1983, Necip Fazıl Kısakürek

Dua İstek ve Bağışlanma

Prof. Dr. Ali Akyüz

“Kulluk ve yalvarmanız olmasa, Rabbim size ne diye değer versin?” (Furkân, 25/77)

Yüce Allah Kur’ân-ı Kerim’de ana hatlarıyla kullarına iki şekilde telkinde bulunmaktadır. Biri, dış telkin ki; bütün emir, nehiy, hüküm ve yargı belirten ayetlerin tamamı bu kategoridedir. Diğeri ise, iç telkin yöntemidir ki; ister emir kipi, ister rivayet kipi olsun duâ ayetleri bu kategoriyi teşkil ederler. İnsan eğitiminde fevkalade önemli bir yer tutan iç telkin yöntemi, insana kendini sorgulama, kendisiyle baş başa kalma, kusurlarını kendisine itiraf etme ve sonra da bu eksikleri tamamlama yolunda bir azim kararlılık, heyecan ve ufuk oluşturma açısından dış telkin yöntemini destekleyen bir mahiyet arz etmektedir. Bazı yönleriyle diğeri yöntemine nazaran daha üstündür. Başkalarının eksiklerini fark etmesi ve kusurlarınızı onlara itiraf etmek hem onur kırıcı hem zor, hem de gereksiz hatta olumsuz netice veren şevk kırıcı bir davranıştır. Ayrıca kusurlarınızı nasıl telafi edeceğinizi ve ne yapacağınızı bir başkasının size söylemesi de her zaman olumlu sonuç vermemektedir. Bu sebeple

dua eksik ve kusurlarınızı iç gözlemlerle görüp sonra da ne yapacağınızı tespit, ifade ve seslendirmenize imkân veren bir iç telkindir. Yüce yaratıcının huzurunda boynu bükük oturup, eksiklerini itiraf edip, telafi yollarını dillendirmek, yenilenmek, arınmak ve bağışlanmak bakımından önemli, iyiye, güzele, erdemlere yönelme ve olgunlaşma yolunda güçlü bir motivasyon sağlamaktadır.

Duâ, kaderi kurcalayan bir maymuncuk değil, hele hele onu değiştiren bir manivela hiç değildir. Hem böyle hayali olanla uğraşmak, duanın kaderi değiştirip değiştirmediğini düşünmek, test edilmesi ve doğrulanması mümkün olmayan fikri mütaalaalar serdetmek, tartışmak ve yaratıcıyla bir nevi pazarlık görüntüsü vermek yerine, son derce somut olanı, kulluğu öne çıkarmak ve seni değiştirmesine yardımcı olmak ve onu değerlendirmek daha gerçekçi olmaz mı? Duâ, dua edeni değiştirir. Duâ, kendi kusurlarını gören ve çözüm yollarını iki elini yücelere açarak haykıran ve yardım isteyeniyi değiştirir. Duâ eden samimiyetle söylediği ölçüde değişendir. Olgunlaşan, arınan, yücelendir.

Duâ, "Kulluk ve yalvarmanız olmasa, Rabbim size ne diye değer versin?..." ifadesiyle tespit edildiği üzere bir değerlenmedir, kıymet kazanmadır.

Dua bir sesleniştir,
Dua bir serzeniştir.
Dua bir umuttur,
Dua bir kunuttur.
Dua bir duruştur,
Dua bir sunuştur.
Dua yücelere giden yoldur, yolluktur.
Dua Rahmanın beklediği kuldur, kulluktur.
Dua diğergâm olma ninnisidir,
Dua hüznü gönüllerin iniltisidir.
Dua umut kapısının tınısıdır,
Dua yanan gönüllerin kokusudur.
Dua acıyla inleyen gönüllerin âhıdır,
Dua yanışı derinden duyanların vâhıdır.
Dua en sevgiliye yolculuğun başıdır,
Dua kalbi kırık, bağı yanıkların aşısıdır.
Dua dertli gönüllerden dökülen bestedir,
Dua sözde değil, iniltiyle yükselen sestedir.
Dua gök kubbede bırakılan bir hoş sedadır,
Dua günahlara, kusurlara, yanışlara vedadır.
Dua gönülde açılan yeni sayfa, bembeyaz kâğıttır,
Dua boşa geçen ömre, hatalara ağıttır.
Dua ruhun, zaman ve mekân ötesine miracıdır,
Dua arınmış, muştulanmış, gülen yüzün tâcidir.
Dua mütevazı, gizli, sessiz, nazik bir yakarıştır,
Dua yücelerden hata, kusur günahına bakışıdır.
Dua yaratanla baş başa aczi itiraf, hasbihaldir,
Dua samimiyet içtenliktir, gerisi kul-u kaldır,
Dua ilk insandan, son insana sevgidir, selamdır,
Dua lal olmuş gönüllerden yükselen sessiz kelimedir.
Dua emek veren kutlulara hürmettir, vefadır,
Dua zalimlere, tutkulara, zillettir, cefadır.
Hulasa dua mutluluk, saadet, huzur ve safâdır,
Miraca yükselen ruhtan, arda kalan mâ sivâ, mâ verâadır.

Allah'tan yardım talep etme, O'na dua etme ve O'ndan bağışlanmayı dilemenin en güzel örneklerini öğrenip sunan örnek şahsiyet Hz. Peygamber'e Kur'an-ı Kerim de;

- * Yaratanın nezdinde değer ve kıymet kazanmanın en temel ögesinin kulluk ve yakarış olduğunun beyânen ilan edilmesi,
- * Allah'tan mağfret ve bağışlanmayı dilemesi,
- * Hem kendisi, hem de başkaları mümin erkekler ve mümin kadınlar için af dileyip günahlarının bağışlanmasını dilemesi,
- * Müminler için sükûnet olan duasını onlardan esirgemeyip onlara dua etmesi,
- * Dürüst olmak, dürüst kalmak için dua etmesi ve Allah'tan yardım dilemesi,
- * Geleceğe ait talep ve beklentilerde Allah'tan yardım dilemesi ve ihtiyatlı bir dil kullanması,
- * Allah'ın gücü, kudreti, adaleti, bilgisi ve diğer sıfatlarıyla tavsif ederek dua etmesi,
- * Zalimlerin uğrayacağı azap esnasında kendisini zalimler topluluğu arasında bulundurmaması için dua etmesi,
- * Merhametli olan yüce Allah'tan merhamet ve bağışlanmayı dilemesi öğretilmekte ve emredilmektedir.

Allah'a dua etmek ve O'ndan bağışlanmayı dilemekle ilgili özeldir Hz. Peygamber'e genelde herkese davranış ve ifade yükümlülüğü getiren ayetlerin meallerini okuyucuların dikkat ve anlayışına sunuyorum.

"De ki;
'Kulluk ve yalvarmanız olmasa,
Rabbim size ne diye değer versin?'
Ey inkârcılar!
Size Resul'ün bildirdiklerini
Kesin kez yalan saydınız;
Onun için azap yakanızı bırakmayacaktır!
(Furkân, 25/77)

"Allah'ın sana gösterdiği şekilde
İnsanlar arasında hükmedesin diye,

Sana kitabı indirdik.
Hainlerden taraf olma ve
Allah'tan mağfiret iste!
Çünkü Allah, çok yarlıgayıcı, esirgeyicidir.
Kendilerine hıyanet edenleri savunma!
Çünkü Allah hain ve günahkârları sevmez.

(Nisâ, 4/105, 106, 107)

"Bil ki,
Allah'tan başka ilah yoktur!
Hem kendinin,
Hem de mümin erkeklerin ve
Mümin kadınların günahlarının
Bağışlanmasını dile!

Takva

*Ebû Hureyre (r.a) takvânın ne olduğunu so-
ranlara:*

*"Siz hiç dikenli yoldan geçtiniz mi?" dedi.
Onlar da "Evet geçtik" dediler.*

*Bunun üzerine: "O halde oradan geçerken ne
yaptınız?" diye sordu. Onlar:*

"Dikenlerden sakındık" dediler.

*"İşte takva da, günah ve hatalardan sakın-
maktır" cevabını verdi.*

Allah, gezip dolaştığınız yeri de,
Duracağınız yeri de bilir.

(Muhammed, 47/19)

"Onların mallarından sadaka al!
Bununla onları günahlardan temizlersin.
Onları artııp yüceltirsin ve
Onlar için dua et!
Çünkü senin duan onlar için sükûnettir.
Allah işitendir, bilendir.

(Tevbe, 9/103)

"... ve şöyle niyaz et!
Rabbim!

Gireceğim yere dürüstlükle girmemi sağla!
Çıkacağım yerden de dürüstlükle çıkmamı sağla!
Bana tarafından hakkıyla yardım edici bir kuvvet
ver!"

(İsrâ, 17/80)

"İnşallah demedikçe hiçbir şey için,
'Bunu yarın yapacağım' deme!
Bunu unuttuğun takdirde Allah'ı an ve
'Umarım Rabbim beni,
Doğruya bundan daha yakın olan bir yola iletir' de!

(Kehf, 18/23, 24)

"Resulüm!

De ki:

'Ben,
Ancak Rabbime yalvarırım ve
O'na kimseyi ortak koşmam."

(Cin, 72/20)

"De ki:

'Ey gökleri ve yeri yaratan,
Gizliyi de aşikârı da bilen Allah!"

Kullarının arasında, ayrılığa düştükleri şeyin hük-
münü

Ancak sen vereceksin.

(Zümer, 39/46)

"De ki:

'Rabbim!

Eğer onlara yöneltilen dünyevi sıkıntıyı ve
Uhrevî azabı mutlaka bana göstereceksen,

Bu durumda beni,

Zalimler topluluğunun içinde bulundurma Rab-
bim!"

(Mü'minûn, 23/93, 94)

"Rasûlüm!

De ki:

'Bağışla ve merhamet et Rabbim!

Sen merhametlilerin en iyisisin."

(Mü'minûn, 23/118)

Kurban Bayramı'nın dinimizde ayrı bir yeri vardır. Hacc günlerinin hemen peşinden kurban kesilerek bayram yapılışı çok mânidardır.

"Eyyâm-ı nahr" denilen bu günlerde, hâli vakti yerinde olan her müslüman, Cenâb-ı Allah'ın (c.c) rızası için kurban keser. İslâm ölçüleri içerisinde, bayramını bayram yapmaya çalışır.

Kurban bütün peygamberlerde var olan bir ibadettir.

"Ben, iki kurbanlık babanın oğluyum" (Hâkim, Müstedrek, II, 604, 609; Aclunî, Keşfu'l-Hafâ, I, 199) diyen Peygamberimize kadar yapıla gelmiştir.

İlahî dinlerin emrettiği ölçülerden sapmalar olmuş, iş gösterişe, mücerret kan akıtmaya, kanı Kabe duvarına sürülmeye kadar vardırılmıştır. Kurban kesmek bu değildir. Cenâb-ı Allah (c.c):

"Sizin kestiğiniz hayvanların ne etleri, ne kanları Allah'a ulaşıcı değildir. Ancak sizin takvanız O'na ulaşır." (Hacc, 22/37) buyuruyor.

Durum bu olduğuna göre her müslüman yaptığı her ibadetinde takva unsurunu ön plana almalı, niyetinde samimiyetten ayrılmamalıdır. Kurbanın, Hanefilere göre vacip oluşu veya diğer mezheplere göre yerine getirilmesi gerekli bir emir oluşu hafife alınamaz.

"Hali vakti yerinde olduğu halde kurban kesmeyen bizim namazgâhımıza yaklaşmasın!" (İbn Mâce, Edâhi/2) emrini veren bir Peygamber (s.a.s), vefatlarına yakın ömrünün her senesine mukabil tam altmış üç deve kurban etmiştir. Bunların otuza yakını bizzat kendi elleriyle gerçekleştirmiş, kendi yorulduğu için de kalanını Hz. Ali kesmiştir. Altmış dördüncü kurbanı da, kıyamete kadar ümmetinden gelip de imkân bulup kesmeyenler için kesmiştir.

Bunlar mü'minler için büyük mutluluklardır.

Kurban Bayramı

Abdullah Ustaömeroğlu

Cenâb-ı Allah, Peygamberimize;

"Muhakkak ki biz sana Kevser'i verdik. O halde Rabbin için namaz kıl, kurban kes." (Kevser, 108/1-3) buyuruyor.

Kim ne derse desin, burada namaz ile kurbanın yan yana emredilmesine dikkat edilmelidir. Namazdan kasıt sadece kurban bayramı namazı değildir. Ömür boyu kılınan beş vakit namazdır.

Öyle ya da böyle namazı ve kurbanı küçümseyenler, hafife alanlar vardır.

"Din; Allah için, Rasûlü için ve tüm mü'minler için nasihatten ibarettir" (Buhârî, İmân/42; Müslim, İmân/95; Ebû Dâvûd, Edeb/59; Tirmizî, Birr/17) buyuran bir Peygamberin bu mesajını ihlâs sahibi gerçek din âlimleri her duymayan kulağa usulüne uygun olarak duyurmalıdır.

O, bize iki şey bırakmıştır. Bu iki şeye sınıksız sarıldığımız zaman katiyen doğru yoldan sapmayız. Benimsenmeyenler, ucundan tutanlar hem kendileri sapıtırlar, hem de başkalarını sapıtırlar.

Bayramınızı tebrik ediyorum. Bütün Müslümanlara ve bütün insanlara hayırlar getirmesini Cenâb-ı Allah'tan temenni ediyorum...

ne zaman KOPACAK!

Prof. Dr. Süleyman Uludağ

Musevilik, Hıristiyanlık ve İslâm evrenin, dolayısıyla içinde yaşadığımız dünyanın yani yerkürenin sonradan yaratıldığı konusunda ittifak etmişlerdir. Tevrat'ın Tekvin (yaratış) bölümünde bu konu anlatılır ve burada verilen bilgilere Hıristiyanlar da inanır. Evrenin, dolayısıyla dünyanın sonunun geleceğini Hıristiyanlık ve İslâm, Musevilikten daha güçlü bir biçimde vurgular. Hz. İsa, verdiği vaazlarda kıyâmetin kopmasının yakın olduğunu sıklıkla vurgulamıştır. (bk. İncil, Matta, 24/26, Markos, 13/24-31, Luka 21/25)

Savaşlar, kıtlık, deprem, güneşin ve ayın kararması, yıldızların dökülmesi, ihtilaller, karışıklıklar, dinden dönme, dinsizlik, fitne ve fesat gibi olayların sıkça meydana gelmesi kıyâmet alâmetlerindedir.

Yahudilikte genellikle dünyanın ömrü yedi bin yıl olarak kabul edilir. Hıristiyan ve Müslüman ilahiyatçılar da bu rakamı kabul etmişlerdir. Her üç din de dünyanın geriye kalan ömrünün geçen kısmına göre daha kısa olduğunu söyler ve kıyâmetin kopmasının yakın olduğunu; altını çizerek belirtir.

Kur'ân şöyle der: "Kıyâmet yaklaştı..." (Kamer, 54/1) "Halkın hesap vereceği zaman yaklaştı", "Hakk'ın vadi yakındır." (Enbiyâ, 21/1, 97), (Ahzâb, 33/63), (Nahl, 16/77)

Hz. Peygamber de iki parmağını göstererek: "Yaşa-

dığım dönemle kıyâmet arasında iki parmak arasındaki mesafe kadar bir süre vardır" demiş ve bir çocuğa işaret ederek: "Eğer ömrü uzun olursa bu çocuk kıyâmetin koptuğunu görür." (bk. Müslim, Fiten, 132, 136) buyurmuştur.

Başka bir hadiste ise Efendimiz (s.a.s), önceki peygamberlerin dönemini bir günün sabahtan ikindi vaktine kadar olan zaman dilimine, kendi dönemini de ikindiden güneşin batmasına kadar olan süreye benzetmiştir.

Bugün evrenin ve dünyanın yaşı milyarlarla ifade ediliyor. Bu durumda kıyâmetin yakın olduğunu ifade eden ayet ve hadislerin anlamı ve yorumu nedir acaba, sorusuna verilen cevaplardan ikisi şudur:

1. Kur'ân'da ve sahih hadislerde evrenin ve yerkürenin yaşı hakkında bir rakam verilmemiştir. Kıyâmetin kopmasının yakın oluşu evrenin ve yerkürenin şimdiki ömrüne göre bundan sonraki ömrün daha kısa oluşu anlamına gelir.

2. "Bir kişi öldü mü onun kıyâmeti kopmuştur." (Aclunî, Keşfu'l-Hafâ, II, 277)

Bu hadise göre kişinin ölümü onun kıyâmetidir ve bu anlamda kıyâmet çok yakındır, kaşla göz arasındadır. İnsan her an ölümle karşı karşıyadır. Kıyâmetin yakın oluşu ecelin ve ölümün yakın olu-

şu ile açıklanabilir.

Evrenin ve yerkürenin Hz. Peygamber döneminden itibaren geriye kalan ömrünün kaç yıl ve asır olduğu konusunda Kur'ân'da ve sahih hadislerde bir rakam verilmediğine göre şimdi bilginlerin bu konuda kesin bir rakam telaffuz etmeleri İslâm'a uygun değildir. Hatta yaklaşık bir rakam söylemeleri ve tahmini bir sayıdan söz etmeleri de yanlıştır. Eğer kıyâmetin zamanını belirlemek için bir rakam söylenir ve "Kıyâmetin kopmasına şu kadar gün veya hafta veya ay veya sene veya asır vardır, denirse bunun kehanetten öte bir anlamı olmaz ve kâhine inanan Hz. Muhammed'e (a.s) inanamamış sayılır.

Bir Müslüman Kur'ân ve Hadise uyarak genel bir ifade kullanarak: "Kıyâmetin kopması yakındır" der ve bu konuda belli bir tarih vermez. Bu üstü kapalı bir ifadedir, bunu açmak ve belirli hale getirmek yanlıştır, günahtır. Eğer bu tarihi tespit etmek uygun olsaydı bunu Allah Teâlâ (c.c) Kur'ân'da, Rasûlü (s.a.s) hadislerde yapardı. Hâlbuki yüce Allah ve Rasûlü bu hususun mübhem kalmasını özellikle istemişlerdir. Çünkü insanların yarar ve çıkarı bundadır. İnsanların yarar ve çıkarlarını insanlardan çok yüce Allah ve Rasûlü bilir.

Kıyâmetin kopacağı zamanın mübhem ve meçhul oluşu Allah Teâlâ'nın insanlar hakkında merhametli oluşunun eseridir.

Hakk Teâlâ buyurur:

"Kıyâmet muhakkak kopacaktır, bunda hiç şüphe yoktur." (Hacc, 22/7), (Câsiye, 45/32)

"Kıyâmetteki deprem dehşetli bir şeydir." (Hacc, 22/1)

"Büyük bir felakettir, çok acıdır." (Kamer, 54/46)

"Kıyâmet ansızın gelir." (En'am, 6/31, Hacc, 22/55)

"Kıyâmet belki de yakındır..." (Ahzâb, 33/63; Şuarâ, 42/17)

"Senden, kıyâmetin kopacağı tarihi vermeni istiyorlar. De ki: Bu tarihin bilgisi Allah'ın katındadır." (A'raf, 7/187; Ahzâb, 33/63; Fussilet, 41/47; Zuhruf, 43/85; Kıyâmet, 71/1; Lokman, 31/34)

"Allah'tan başkası gaybı bilmez." (Neml, 27/65)

Kıyâmetin kopacağı tarih, gün, hafta, ay, yıl ve asır olarak gaybtır.

Hz. Peygamber, Cibril hadisinde kıyâmetin tarihi sorulunca: "Kıyâmetin ne zaman kopacağı hususunda soru sorulan, soru sorandan daha fazla bilgiye sahip değildir." demiştir. Diğer bir hadiste: "Beş gayb vardır, kıyâmetin kopacağı tarih bunlardan birisidir." (Buhârî, Tefsir/6; Tevhid/4)

Yukarıdaki ayet ve hadislerden açıkça anlaşılmaktadır ki kıyâmetin yakın olduğunu vurgulayan Şâri' (c.c), bunun tarihini tespit ve tayin etme hususunda iradesini açık ve kesin bir biçimde dile getirmektedir. O halde bu meseleyi kurcalamanın ve bu hususta bir tarih belirlemenin hiçbir yararı yok, ama zararı çoktur. Bu yöndeki merak ve çaba dünya hayatı için de âhiret hayatı için de sakıncalıdır.

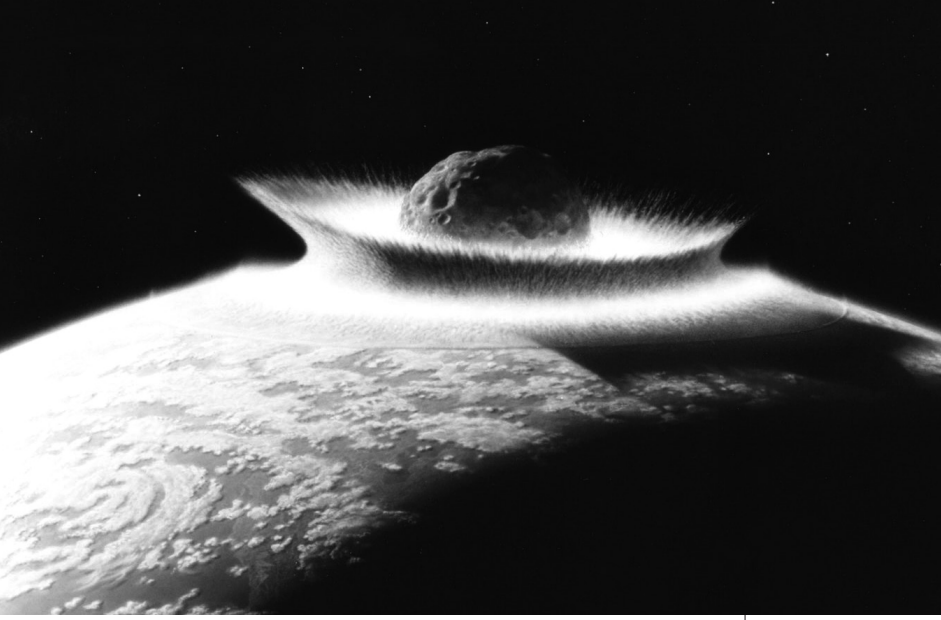
"Kıyâmet ne zaman kopacaktır" diye soran bir kişiye Allah Rasulü şu cevabı vermiştir:

"Kıyâmet günü için ne hazırladın?" (Buhârî, Edeb/91; Müslim, Birr/165)

Önemli olan kıyâmetin ne zaman kopacağı değil, kişinin o gün için nasıl bir hazırlık yaptığıdır. Mü'min, kendisini ilgilendirmeyen bir şeyle uğraşmaz, kendisini ilgilendiren şeyle uğraşır.

Kıyâmetin kopacağı tarihi belirlemek dine aykırı olduğu gibi, akla ve ilme de aykırıdır. İster din âlimi ve evliyâ, ister bilim adamı olsun hiç kimse kıyâmetin kopacağı tarihi belirleme hak ve yetkisine sahip değildir. Bu tarihi Hz. Peygamber bile belirleme-

Şu halde kıyâmetin kopacağı zaman hakkında belli bir tarih veren kimseye ister din, ister bilim adamı olsun inanmak gerekir. Çünkü yaptıkları iş kehanettir, falcılıktır, müneccimliktir. Bütün bunlar gaybı bilme anlamına geldiği için de: "Allah'tan başka hiç kimse gaybı bilmez" şeklinde ki temel kuralına aykırıdır ve günahtır.

miştir. Şu halde kıyâmetin kopacağı zaman hakkında belli bir tarih veren kimseye ister din, ister bilim adamı olsun inanmamak gerekir. Çünkü yaptıkları iş kehanettir, falcılıktır, müneccimlikdir. Bütün bunlar gaybı bilme anlamına geldiği için de: "Allah'tan başka hiç kimse gaybı bilmez" şeklindeki temel kuralına aykırıdır ve gûnahtır.

Kıyâmetin yakın olduğunun bir takım alâmetleri vardır. Bunlardan bir kısmı dîni ve ahlâkî mahiyettedir. Dinsiz ve ateistlerin çoğalması, dince kutsal sayılan hususlarla alay edilmesi, dindarların aşağılanması, fuhşun ve içkinin yaygınlaşması, zulmün ve haksızlığın dayanılmaz boyutlara ulaşması gibi. (bk. Buhârî, Hudûd/29; Fiten/25; Müslim, Fiten/39)

Diğer kısmı; bir dumanın çıkıp ortalığı kaplaması, yer çöküntülerinin görülmesi ve güneşin batıdan doğması gibi kevnî (kozmetik), astronomik ve jeolojik olaylardır. Bu gibi olaylar kıyâmetin yakın olduğunun işaretleridir. Fakat yukarıda da belirtildiği gibi kıyâmetin yakın olduğunu zaten Kur'ân-ı Kerim haber vermiştir.

Sonradan uydurulan bazı hadislerle her kötü, uğursuz ve garip olay ahir zamanın geldiğinin veya yaklaştığının alâmeti sayılmış ve Müslümanlar adeta "Kıyâmet koptu kopacak" şeklinde bir beklenti içine sokulmuş, bu da bazı mü'minlerin telaşa kapılmalarına, diğer yandan bazı istismarcıların, felaket tel-

lallarının, kara habercilerin, şarlatanların ve din bezirgânlarının ortaya çıkmasına yol açmıştır. Oysa telaşa kapılmaya ve paniklemeye hiç gerek yoktur. Âhîret için hazırlıklı olmak yeterlidir. Bundan sonrası Allah Teâlâ'ya aittir. Kıyâmet kopacaksa kopar, bunu kimse engelleyemez veya geciktiremez. Eğer kıyâmet kopmayacaksa, Allah Teâlâ'dan başka bir kimse bunu koparamaz. Kıyâmetin Cenâb-ı Hakk tarafından belirlenin bir eceli, bir miadı, bir vakti ve saati vardır. O an gelmeden kıyâmet kopmaz. İnsanlar gibi evrenin ve yer kürenin de mukadder

bir ömrü, bir kaderi vardır. Evren ve dünya, kendileri için takdir edilen bu gâye yönünde seyretmektedirler. Kıyâmetin kopuş noktasına ne zaman varacaklarını sadece Mevlâ bilir ve O da bu bilgiyi saklı tutmuştur.

Âhîret hayatına inanan bir mü'min 'kıyâmet kopacak' diye telaşa düşmez. Ölümü zaten onun kıyâmetidir ve bu da uzak değildir. O, bunun yakınlığını her an ensesinde hisseder. Mü'minin yapacağı şey şudur:

Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya için, yarın ölecekmiş gibi âhîret için çalışmak...

Rasûl-i Ekrem Efendimiz buyurur:

"Bir mü'min kıyâmetin kopmak üzere olduğunu görse ve elinde de bir fidan bulursa, kıyâmet kopmadan önce bu fidanı dikecek kadar vakti olsa bunu diker. (Ahmed b. Hanbel, Müsned, III, 184/191)

Âhîret için hazırlığını yapan ve azığını temin eden bir Müslüman 'kıyâmet koptu kopacak' diye telaşlanmaz. Hakk Teâlâ'ya tevekkül eder, O'na teslim olur, kaderine râzı olur.

MEHDÎ

Hakkında

Zülcenâheyn

Konu başlığı okuyucularıma garip gelmesin. Unutulmamalıdır ki, Rasûlullâh'ın sağlığında pek ortaya çıkmamış olmasına rağmen, O'nun vefatından sonra nebilik iddiasında bulunan yalancılar peydah olmuştur. Bunlara "müsenbiller/yalancı peygamberler" denilmektedir. İlk çıkan kişi de, Hz. Ebûbekir devrinde Müseylemetü'l-Kezzâb adındaki sahtekâr olup güya peygamberliğini ispat ve yerleştirmek için sabah ve yatsı namazlarını kaldırdığını ilân ederek gülünç durumlara düşmüştür. Nihayet durumun vehâmetinden dolayı halife, üzerine askeri kuvvet göndererek onu ortadan kaldırmıştır.

Tarihi seyir içerisinde ilâhlık iddia eden azgın Nemrud ve Firavunları gibi birçok dalalet yolları türemiş, bunların başındaki kişiler kendileri saptıkları gibi etraflarında toplananları da hak yoldan saptırmışlardır. Kendilerinde, manevî bir güç olduğu iddiasıyla ortaya çıkararak menfaat ve çıkarlar elde etme yoluna tevessül etmişlerdir. Böylece Kadiyanilik, bahâilik, babaîlik gibi sapık yollar türemiştir. Bunları kısaca hatırlattıktan sonra, kıyamete yakın gelecek olan ve hadislerde ifadesini bulan Mehdî kimdir, nedir, ne değildir üzerinde durmak istiyorum.

Mehdî; hidayet eden, doğru yolu gösteren, hidayete sebep ve vesile olan, batıldan doğru yola çıkararak anlamında olan bir kelimedir. Hadislerde ifadesini bulduğundan dolayı da bu işi yapan kişiye özel ad olmuştur. Aslında bahsimize konu olan Mehdî'nin bu ismi O'nun özel ismi değil, bir nevi sıfatıdır. Şunu da sarahatle belirtmek icap eder ki, bunu kabul etmeyen kasıtlı inkârcılar, sanki tek başına yeterli bir

delil imiş gibi Kur'ân-ı Kerim'de Mehdînin geleceğine dair, bir ayet veya bir işaret var mıdır, derler.

Tutarsız bir iddia... Allah'a itaatin Rasûlullâh'a itaat, Rasûlullâh'a itaatin ise Cenâb-ı Allah'a itaat olduğu hakikati ile "O'nun getirdiklerini alınız, nehyettiklerinden sakınınız." (Haşr, 59/7) ayetleri Kur'ân'dan birer ayet değil midir, şeklindeki bir soruya nasıl cevap verecekleri merak konusu olur.

O halde, kıyamete yakın gelecek olan Mehdî vakıası asla inkâr olunamaz. Diğer taraftan O, gelişiyi belli bir sene Hz. İsa'ya zemin hazırlayacaktır. Yani, İsa (a.s) geldiği zaman ortamı İslâm ve Müslümanların lehine çok müsait bir tarzda hareket etmeye elverişli olarak bulacaktır. Rabbu'l- Âlemîn, onu isterse bir gecede, maddi ve manevi kuvvetlerle teşhiz edip islah edecektir. Havayı, suyu, ateşi ve toprağı emirlerine verecek, bi-iznillâh onların karşısında en mükemmel teknoloji bile olsa âciz kalacak, iflas etmeye mecbur olacaktır.

Müteakip yazılarımızda bu konulara zaman zaman yer vermek kaydıyla şunu da belirtmek isteriz ki; makam, mansıb, şöret, şehvet düşkünü olanlar, hiç olmayacak şekilde ortaya çıkararak Mehdîlik, müceddidlik veya başka iddialarda bulunabilirler. Bunlar açık açık sapıklık içindedirler.

Bir de şunu belirteyim ki, Mehdî-yi Muntazir (beklenen Mehdî) namı altındaki inancın, İslâm dini inançları ile hiçbir ilgisi yoktur. Güya on iki imandan olan birisi, bir anda kaybolmuş ve bu kişi kıyamete yakın tekrar gelecektir.

Bu açıklamadan sonra mevzua gelebiliriz. Rasûlullâh (s.a.s) özet olarak Mehdî'nin yedi özelliği olduğunu, saymak suretiyle bizlere haber vermektedir. Buyuruyor ki:

"Mehdî, bendendir, benim soyumdandır, benim kokumu taşır. Fâtima'nın neslindedir. Burnu kavisli, alını açıktır. Yeryüzü, cevri ve zulüm ile dolduğu bir zamanda gelir ve adalet ve insaf ile yeryüzünü doldurur. Yedi sene hükümran olur." (Ebû Dâvûd, Mehdî/1; Tirmizî, Fiten/52)

Hadis-i şerifi birkaç kısımda değerlendirip kısaca yorumunu yapabiliriz. İlk cümlelerde onun kimlerden ve neslinin kim olacağına ait olan hususa işaret olunmaktadır. Burada çıkacağı mekâna da işaret vardır, o da Mekke'dir. Dolayısıyla, Rasûlullâh'ın da Mekke'de doğması ve Kureys'ten, yani bu kabileden gelmiş olması O'na bu hususta mutabakatı ortaya koyar. Diğer gelen iki husus, O'nun fizikî yapısını gösterir. Alnının açık, burnunun kavisli oluşu...

Diğerleri ise geldiği ortamla ilgilidir. Bu ortamda O, öyle bir zamanda gelir ki yeryüzü zulme, eziyet ve çevre tamamen doymuş bir çağ veya devir yaşamaktadır. Adeta bardağı taşıran son damla anıdır. O da bu zulmü durduracak ve yeryüzünü adaletle doldurup ıslah edecektir. Hadiste belirtilen en mühim özelliklerden biri de, yedi yıl dünyaya hâkim olup hükmetmesidir.

O makama özenenler, fizikî durum itibariyle, yani burun ve alın yapısı itibariyle kendilerini O'na benzetebilirler. Tabi ki bu benzetme ne kadar geçerlidir hususu ayrı bir meseledir. Yani her burnu kavisli ve alını açık kimse 'Ben Mehdîyim' diye iddia ede-

bilir mi? Böyle bir durumda, büyük bir kaos ortaya çıkmaz mı? Bu itibarla, basit şeylerle Mehdîlik iddia etme yerine, herkes oturduğu yerde otursun. Bu hatasından dolayı da tevbe ve istiğfar etsin!

Diğer taraftan haber verilen diğer özelliklere nasıl ulaşılabilecektir? Yukarıda da geçti. Cenâb-ı Allah, O'nu

isterse bir gecede ıslah ederek her türlü yetkilerle donatır. Bu O'nun kudret elinde olan bir husustur. Hem mülkün sahibi olan Rabbu'l-Âlemîn iradesi gereği, nasıl ki, Hz. Âdem ile tevhid üzere bu dünyanın kapısını açmış ise yine Mehdî ve İsa (a.s) gibi kişilerle tevhid üzere kapatacaktır.

Mânâsını kısaca yukarıda verdiğimiz hadise bakarak ahir zaman da gelecek olan Mehdî'nin şu özelliklerinin olduğunu anlamaktayız. Tabii ki, diğer hadislerde O'nun mümeyyiz vasıflarından bahsedilmektedir.

- 1) Rasûlullâh'ın soyundan ve Fâtima (r.anhâ) neslindedir.
- 2) Alını açıktır.
- 3) Burnu kavislidir.
- 4) Yeryüzünü adaletle dolduracaktır.
- 5) O gelmeden önce dünyada adaletten eser kalmayacak, dünya zulüm ve cevri ile dolacaktır.
- 6) Yedi sene dünyaya hükmedecektir.
- 7) Mekke'de doğacaktır. Rasûlullâh'ın kokusunu taşıyacaktır.

Hadislerden anlaşıldığı kadarıyla Deccalın çıkışı, Mehdî'nin gelişi ve Hz. İsa'nın gökten inişi birbirini takip eden peş peşe olaylar olacaktır.

O halde, kıyamete yakın gelecek olan Mehdî vakıası asla inkâr olunmaz. Diğer taraftan O, gelişile belli bir sene Hz. İsa'ya zemin hazırlayacaktır. Yani, İsa (a.s) geldiği zaman ortamı İslâm ve Müslümanların lehine çok müsait bir tarzda hareket etmeye elverişli olarak bulacaktır. Rabbu'l- Âlemîn, onu isterse bir gecede, maddi ve manevi kuvvetlerle teçhiz edip ıslah edecektir. Havayı, suyu, ateşi ve toprağı emirlerine verecek, bi-iznillâh onların karşısında en mükemmel teknoloji bile olsa âciz kalacak, iflas etmeye mecbur olacaktır.

Rüya, Keşf ve Müşahededeki Yanılgılar

H. İbrahim Durgutluoğlu

Kalbi zikirle, Kur'an'la saflaşan temizlenen mana yolcusu birtakım aşamalardan geçer. Perde kalktıkça perde gerisi görünür. Görüş mertebeleri çeşitlidir.

İlki rüyadır. Uyku halinde olur. Görüldüğü yer misâl âlemidir. Her bir mana bir misâl ve sembolle görünür. Çeşitleri vardır. Rahmânisi-nefsanîsi-şeytanîsi vardır dikkat lazımdır.

İkincisi yakazadır. Uyku-uyanıklık arasında olur. Görüldüğü yer yine misâldir. Vehim kuvvetinin müdahalesi çok olur.

Üçüncüsü keşftir. Mükâşefe de derler. Görüldüğü yer meleküttür. Uyanikken olur. Zuhurat da denir.

Dördüncüsü Müşâhededir. Ceberût ve Lâhût âleminde olur. İlahî isim ve sıfat nurlarının görünmesidir. Yani kişinin Hakk'a yakîni artar.

Rüyanın yanılgılarından bazıları şunlardır. Vehmin yonttuğu bazı fikirler suret bularak rüyada görünür. Kişi bunları hakikat zanneder. Yani kendini büyük ve önemli gören biri rüyada kendisini padişah veli, âlim vb. görür. Başka birinin hakkında kötü düşünürse onu fâsik kâfir vb. görür. Bunlar birtakım işe yaramaz hayallerden başka bir şey değildir. Bir veli hakkında çok düşünce olursa o düşünce o velinin sureti ya da makamı olarak gözüktür. Gören sanır ki o zatı görmüştür. Aslında kendi hayalini görür de bilemez, yanılır gider.

Sevgili Peygamberimiz buyuruyor ki:

"Sizden hanginiz en doğru sözlü ise onun rüyası da en doğrudur."

"Rüyasına yalan katarak anlatan kimseye kıyamet

gününde bir arpa danesinin iki ucunu bir araya getirip düğüm yapması teklif edilir. Bir kimse gözleri üzerine yalan söylerse, Cennet kokularını alamaz. İftiranın en büyüğü, adamın kendi gözlerine yaptığı iftiradır ki, 'Ben gördüm' der, hâlbuki bir şey görmemiştir."

"Yalandan en büyük yalan rüyasında görmediği şeyi iki gözüyle görmek iddiasıdır."

Bu hadis-i şerifler de durumun ciddiyetini gözler önüne koymaktadır.

Tasavvuf görmekten çok, olmak okuludur. Balı bilmek ayrı, görmek ayrı, yiyip lezzetine ermek ayrıdır.

Bazen de Mürşidin ruhaniyeti başka mürşidler suretine girip müride görünür. O mürid sanır ki o veliyi görmüştür ve kalbi ona meyleder. Bu Mürşidi tarafından bir imtihandır ki bilemez. Kişinin kendi Mürşidinden gayrisine meyletmemesi lazımdır. Bir hasta doktora gider, doktora teslim olur, ilacını kullanır, sonra da kalkıp başka bir doktora meyleder onun da ilacını kullanırsa mizacı bozulur.

Çatal kazık yere batmaz.

Yakazanın hatalarından bazıları şunlardır;

Yakaza da tam uyku olmadığı için akıl ve hayal çok rol oynar. Görenin hali saf olmamıştır ama gördüğünü safiyet sanır ve aldanır. Sürekli suya bakanın hayali suyla dolar da o gözünü yumunca hep su görür. Bu hayaldir ve hayal zuhuratta rol oynar. Kendisinin velilerle arasının hep iyi olduğunu düşünen kişi hayal yoluyla velilerin kendisine iltifatlar ettiğini görür durur. Hayal, bu görüntüleri film şeridi gibi oynatır durur. Bu hallerin gerçek olanı da vardır el-

bette ancak bunlar Mürşidinin terbiyesine hakkıyla teslim olup usul ve erkâna uyanlarda görünür.

Keşfin hatalarından bazıları şunlardır;

Keşf, kalpteki idrak kuvvetinin gördüğünü farklı yormasıyla olur. Mesela kişi keşf halinde yerin göğün açıldığını görür ama aslında açılan nefis ve ruh âleminin zikir ya da başka bir amelle birbirinden uzaklaşmasıdır. O, bunu aslına hamleder de yanılır. Birtakım mertebeler görür ki bunları melekût basamakları sanır, kendini de orada yükseliyor bulur ama aslında kendi iç âleminde ya da dimağ (akıl düşünce) mertebelerindedir. Lakin o, bunu asıldan sanır.

Müşâhede yanılırları ise tehlikelidir. Kişi her parlayanı ilahî âlemden sanır. Hâlbuki ikilik ve nefsanîyet halindedir. İkilik halinde ilahî tecelli olmaz. Olursa ikilik kalkar, birlik kalır.

Bu hususta Abdülkâdir Geylânî hazretlerinin macerası meşhurdur. Pîr Geylânî Hz.leri, bir dağ başına çekilmiş riyazet yapmakta ve bütün vaktini ibadetle değerlendirmektedir. Bir gün mağaranın önündeyken bir ses duyar. Ses:

"Ey Abdülkâdir! Sen artık kemâle erdin. İbadet etmene lüzum kalmadı!" demektedir. Bu sesi işiten Abdülkâdir Geylânî bir anda bütün Kur'ân'ı hafızasından geçirmeye başlar. "Va'büd Rabbeke hattâ ye'tiyeke'l-yagîn / Ve gelmesi muhakkak olan ölüm sana erişinceye kadar Rabbine kulluk et!" (Hicr, 15/99) âyetine gelince durur ve:

"Sen şeytansın, defol!" der. İşte bu bakımdan uyanırken olduğu gibi, rüyada iken de sözleri İslâm dininin terazisiyle tartmak lazımdır.

Kişi hayal ve düşünce âleminde murâkabe-i Rasûlullah'tan (s.a.s) dolayı hayalinde beliren sureti O zanneder. Gördüm demezse sakıncalı olmaz, hayal ettim diyebilir, bu da güzeldir muhabbeti artırır amma gördüm derse hataya düşebilir. Örneğin gördüğünü sandığı Arabî kıyafetli sureti hemen Peygamberimiz (a.s) diye kabul eder. Velileri görmekte de durum böyledir. Rüyada ise durum farklıdır. Çün-

kü rüyada Efendimiz (s.a.s) görünmüşse gerçektir. Şeytan ve hayal müdahale edemez.

Görüş anında kişi bunları iyi bilmelidir. Rüya hayal ile, yakaza kalb ile, keşf ruh ile, müşâhede de sır ile olur. Bunlar safiyet bulmamış ise görülenler hatalıdır.

Bunların safiyet bulmaları helal lokmaya riayet, takvâ üzere olmak sâlih ameller işlemek, hülâsa dine tam uymakla olur. Müridlerin gördükleri ya da

Farsça Beyit

*Yusuf-ı güm-geşte bâz âyed be-Ken'an gam ne-hor
Külbe-i ahzân şevd rûzî gülîstân gam ne-hor
Kaybolan Yusuf Kenan'a yine gelir, gam yeme
Hüzünler kulübesi bir gün yine gülîstan olur, gam yeme...*

(Hâfız Şîrâzî)

gördüklerini sandıkları şeylerin geneli bu çeşit hayallerdir. Mürşidin ikram edip keramet olarak gösterdikleri zaten ayırdır ve bellidir. Gerisi kuruntu ve hayallerden ibarettir. Bunları Mürşid nezaretinde yürümeyenler ayırt edemezler.

Mürşid elbette lazımdır. Rüyalar bir takım ikaz, uyarı ya da müjdelerdir. Bunu da ehli anlar.

Gör-geç, bil-geç yeterlidir, takılmamalıdır.

Gaye bir şeyler görmek değil "Vechullâh"tır, Allah'ın (c.c) rızasıdır.

Gördüm demez görenler

Bildim demez bilenler

Kerâmete erenler

Gizli sırrın açar mı?

Üftâde (k. s) Hz. leri

Vesselâm...

Tatsız, Tuzsuz...

Dr. Yunus Akyürek

Sıkça kullanılan bir deyiştir "tatsız, tuzsuz" tabiri. Günlük hayata dair ne varsa, özünde sevgi, saygı, heyecan ve özlem olmayan eylemlerin sonuna ya da psikolojik rahatsızlığı olanların isimlerinin başına getiririz genellikle. "İşin tadı tuzu kalmadı", "Ne de tatsız tuzsuz birisi" cümleleri dökülür dudaklarımızdan...

"Bilgili, ama dinî metinleri düz okuyor. Hisleri zayıf, arka plana inemiyor, aşksız muhabbetsiz birisi."

"Davranışları, oturup kalkması düzgün ama çok şekilci, dili sivri mi sivri, kalp kırışım, gönül yıkmışım umurunda değil, insanımıza, tarihimize, kültürümüze yabancı."

"Dediğim dedik birisi. Âyet ve hadisleri bir o doğru anlar. 'Böyle yorumluyorsun ama şu âyet ve hadislere binâen böyle de düşünemez miyiz' diyorum ama nâfile... Ne söylersem söyleyeyim sonunda 'sen müşrik oldun, Allah'a ortak koştun' diyor."

"İbadet etse, gece-gündüz namaz kılsa, bin kez hacca gitse ne çıkar... Kendini beğenmişin teki... Bulmuş meraklı tipleri, fetva üstüne fetva veriyor. Meydanı boş buldu ya... Artık sen kâfirsin, ben münafik, öteki de fâsik..."

Maalesef son dönemde bu tip insanlara sıkça rastlıyoruz. Peki, sormak lazım böy-lelerine; sahip olduğunuz bilgiyi insanları bu gibi ithamlarla yaftalamak için mi öğrendiniz? İlmin gayesi insanları dünya ve ötesi hususunda aydınlatmak, yanlış bilinenleri onları kırmadan, incitmeden daha da önemlisi ürkütüp kaçırmadan anlatmak değil midir? Hz.

Peygamber döneminden bu yana yoruma açık olan bazı âyet ve hadisleri yanlış anlayıp insanlara aktarabileceğiniz, hatta Ehl-i Sünnet'le asırlardır mücadele eden zararlı ekollerden etkilenebileceğiniz hiç mi aklınıza gelmiyor? Yoksa siz onlardasınız da, sağlam bir imana sahip olan Müslümanların tepkisini çekmemek için mi bunu söyleyemiyorsunuz?

Hacc ve umrede Hz. Peygamberi ziyaret ettiğiniz için, ölmüşlerinizin arkasından dua edip, Kur'an okuyup hayır işlediğiniz için, kabrin ya bir cennet bahçesi ya da bir cehennem çukuru olduğunu bu yuran Efendimizi (s.a.s) tasdik ettiğiniz için, Allah katında kıymetli olduğunu düşündüğünüz kimsele-

rin sağ ise dualarını talep ettiğiniz, ölmüş iseler Allahü Teâlâ'dan onların hürmetine dilekte bulunduğunuz için, yine Allah dostlarıyla birlikte olmaya ve bu birlikteliği hayalen sürdürmeye çalıştığınız için, bedenler ölse de ruhların Allah'ın izniyle tasarrufta bulduklarını inandığınız için, başta Peygamberiz (a.s) olmak üzere diğer peygamberler, evliyâullah, âlim, şehit ve hadislerde geçen bazı kimselerin şefaetlerini/yardımlarını umduğunuz için, âyette 'Kullarımızdan bir kul' (Kehf, 18/65) ifadesiyle övülen Hızır aleyhisselâm ile karşılaşmayı umduğunuz için...

âlim olduğunu söyleyen birisi size olmadık sözler söylese kendinizi nasıl hissedersiniz?

Hâlbuki sayılan hususların her biri bir ya da birden çok âyet ve hadise dayanmaktadır. Üstelik zikri geçen hususların bazısının ya da hepsinin sırrına vâkıf olan o kadar çok Müslüman kardeşimiz var ki aramızda...

Peygamber Efendimizi görme şerefine ereni mi ararsınız, Hızır'la karşılaşanı mı? Bir Allah dostunun duasıyla şifa bulanı mı, olmadık belalardan kurtulanı mı? Dağların, taşların, canlı-cansız varlıkların zikredişini duyanı mı?

Birinden dinlemişim; öğreniyken meteliksiz kalmış. O günlerde rahmetli babasını görmüş rüyasında. 'Üzülme, sana yardım edeceğim' demiş can paresine. Ve ardından bir burs çıkmış bizimkine. Görüyorsunuz ya, adı sanı duyulmayan bir ruhâniyet bile bi-iznillâh hayattaki evladına yardım edebiliyor. Artık peygamberlerin ve Allah katındaki değerli kulların yapabileceklerini siz düşünün...

Yoksa bu konuda, kitaplarda sayısız hâtıraları geçenler ve hâlihazırda yaşayanlar ağız birliği edip yalan mı söylüyorlar? Elbette hayır...

Hemen herkesin bildiği birkaç örnek verelim;

Kuşeyrî'nin meşhur eserinde geçtiğine göre İbn-i

Celâh, Medine'de fakir düşmüştü. Hücre-i Sa'âdete gelip: "Yâ Rasûlallâh! Bugün sana misafir geldim. Karnım çok açtır." dedi. Sonra da bir kenara çekilip uyudu. Rasûlullâh (s.a.s), rüyasında görünüp, ona büyük bir ekmek verdi. İbn-i Celâh diyor ki: "Çok aç olduğum için, ekmeği hemen yemeğe başladım. Yarısı bitince, uyandım. Kalan yarısını ise elimde buldum."

Osmanlı tarihinden iki örnek;

Tarih 1517. Sekiz yıllık hükümdarlığı döneminde bir ay bile İstanbul'da oturmayan Yavuz Sultan Selim, Mısır seferindedir. Cihân hükümdarı bir ara atından iner. Tabi süvariler de... Hava sıcak, yol uzun, asker ise hayli yorgundur. Vezirlerden birisi bütün cesaretini toplayarak sert mizaçlı padişaha yaklaşır ve niçin atından indiğini sorar. Şöyle cevap verir Peygamber aşığı Sultan: 'Efendimiz (s.a.s) yaya olarak bize rehberlik ederken nasıl ata binerim!'

Sultan III. Osman'ın (1754-1757) sadrazamlarından Hekimoğlu Ali Paşa zamanında bir tüccar iflas etmiş, üstelik hayli de borca girmişti. Adamcağız bu çaresiz haldeyken bir gece rüyasında Efendimizi (a.s) gördü ve yardım istedi. Peygamberimiz ona: "Git, Allah'ın makbul kulu Ali Paşa'ya benden selam söyle sana 100 altın ver-

sin." buyurdu. Adam: "Ya Rasûlallâh! Ben, Ali Paşa'ya selamınızı iletir, bana 100 altın vermesini emrettiğinizi söylerim, ama bana inanmaz ki!" dedi. Bunun üzerine Efendimiz (a.s) şöyle buyurdu: "Sana inması için ben sana belge vereceğim. Ali Paşa bana her akşam yüz salevâtı şerife okurdu, ama geçen perşembe akşamı okumadı. Bunu ona söylersen sana inanır." Sabah olunca adam hemen Ali Paşa'ya gitti ve görmüş olduğu rüyayı anlattı. Ali Paşa "Peygamberimiz bana niye söylemiyor da sana söylüyor?" diye inanmak istemedi. Adam ise: "Efendim,

Birinden dinlemişim; öğreniyken meteliksiz kalmış. O günlerde rahmetli babasını görmüş rüyasında. 'Üzülme, sana yardım edeceğim' demiş can paresine. Ve ardından bir burs çıkmış bizimkine. Görüyorsunuz ya, adı sanı duyulmayan bir ruhâniyet bile bi-iznillâh hayattaki evladına yardım edebiliyor. Artık peygamberlerin ve Allah katındaki değerli kulların yapabileceklerini siz düşünün...

ben bana inanmayacağınızı Hz Peygamber'e söyledim. O da bana bir belge verdi. Siz, her gece Efendimize yüz salevâtı şerife okuyormuşsunuz, ama geçtiğimiz perşembe akşamı okumamışsınız." Ali Paşa düşünmüş o gece hakikaten okumadığını fark etmiş. Bunun üzerine adama şöyle der: "Peki, Hz Peygamber sana ne söyledi ise aynen tekrarla." Adam tekrarladı: "Ali Paşa'ya benim selamımı söyle sana 100 altın versin" Ali Paşa "Bir daha söyle" diye tam yedi defa tekrarlattı. Adam, Ali Paşa'yı kendisiyle alay ediyor sandı. Tam paradan ümidini kesmişti ki, Ali Paşa "Sana Peygamberin her selamı için 100 altın vereceğim. Yedi defa tekrarlattım, 700 altın eder" der ve gerçekten 700 altını kendisine verir.

Bir örnek de Çanakale'den;

Savaşın kahramanlarından Yarbey Hasan Bey, Kerevizdere Cephesinde yaralılarla ilgileniyordu. Bu esnada ölü taklidi yapan bir Fransız askeri elindeki kamasını aniden göğsüne saplayıverdi. Hasan Bey, derin bir âh çekerek yere yığıldı. Durumu an be an kötüleşiyordu. Artık gözleri buğulanmaya, o güzel çehresi solmaya başlamıştı. Birden silkinir gibi oldu. Gözleri sanki yanındakileri değil de ufku takip ediyordu. Bir ara fısıltıyla: "Beni ayağa kaldırınız." diyebilirdi. Askerleri, komutanlarının bu isteğini derhal yerine getirdiler. Üstü başı kan içerisinde, son anlarını yaşamakta olan Yarbey Hasan Bey, "Lâ ilâhe illallâh Muhammedu'r- Rasûlullâh" dedi. Yüzünde derin bir tebessüm oluşmuştu. O, bu vaziyette iken dudaklarından şu sözler döküldü.

"Niye zahmet buyurdunuz Ya Rasûlallâh!"

Bu ve benzeri örneklerden anlıyoruz ki, Allah yolunda olan samimi insanlara başta Peygamberimizin (s.a.s) ruhaniyeti olmak üzere Allah'ın dilediği ruhlar istimdat/yardım edebilir. Doğru din anlayışı budur. Kul ölünce işi bitmez, Cenâb-ı Hakk'ın izni ile yeryüzünde bu gibi tasarruflarda bulunabilir. Yakın tarihimizden konu ile ilgili bilgilenmek isteyenler ve ilginç örnekleri merak edenler Lâdikli Ahmet Ağa'nın hayatını okuyabilirler.

Evet, yoruma açık olan âyet ve hadislere sadece sizin anladığınız manaları yüklememelisiniz. Bilindiği gibi Hz. Musâ (a.s), Kehf sûresinde Hızır ile yaşadığı olaylara farklı anlamlar yükleyince arkadaşlıkları sona ermiş, sonrasında ise bütün olan bitenin arka planını, yani 'hikmeti' Hızır aleyhisselâmdan dinlemiştir. (Bkz. Kehf, 18/60-82)

Buna benzer bir hadise de Hudeybiye Seferinde yaşanmıştır. Şöyle ki:

Hudeybiye anlaşmasını açıkça Müslümanların aleyhine gören Hz. Ömer, bu anlaşmaya imza atan Hz. Peygambere sonradan çok pişman olacağı sözler söylemiştir. Ancak olayın akabinde nâzil olan Fetih sûresi ve gelişen olaylar Efendimiz aleyhisselâmın ne kadar isabetli bir karar aldığını göstermiştir. Şu sözler Ömerü'l-Fâruk'un (r.a) bir özeleştirisidir.

"O gün Rasûlullâh aleyhisselama karşı sarf etmiş olduğum sözlerimden duyduğum korkudan dolayı, akıbetin hayrolmasını umarak oruçlar tutmaktan, sadakalar vermekten, nafile namazlar kılmaktan, köleler azad etmekten geri durmadım!" (İbn Seyyid, Uyûnu'l-Eser, II, 119)

Görüldüğü gibi Peygamberimizin ferasetiyle övdüğü, hatta bazen daha bir konuda âyet gelmeden o âyetin içeriğini seslendiren Hz. Ömer (r.a) gibi bir dehâ bile ilk etapta olayın arka planını kavrayamamıştır. Demek istiyoruz ki, akıl ve mantık her zaman doğru yolu gösteremeyebilir. Duyular ve algılamalar bizi yanıltabilir. Farklı bakış açıları kazanmak, en önemlisi de iddiacı olmamak gerekir.

Efendim, bu olayın ardından hemen Fetih sûresi indirilerek kalpler ve zihinler yatıştırılmış, şüpheler ortadan kaldırılmıştır, denilebilir.

Biz de tam onu söylüyoruz. Günümüzde herhangi bir konu hakkında sûre ve âyet indirilemeyeceğine göre Kur'ân'ı Kerim'e, hadîs-i şeriflere ve bunlardan beslenen kaynaklarımıza geniş bir perspektiften bakmamız gerekiyor. Emin olun, soru ve sorunlarımız aynı konudaki başka bir âyet, hadîs ve hatta menkıbede cevabını bulacaktır.

Sevgi, ilgi, iyi ve dürüst bir yaklaşım bekleyen ama maalesef doğru inanç, ibadet ve güzel ahlaktan yoksun Müslüman kardeşlerimizi şirkle, küfürle, dini çarpıtmakla suçlamanın ve böylelikle gönül ve fikir ayrılığına yol açmanın İslâm ve Müslümanlarla mücadele edenlerin amaçlarına hizmet edeceğini unutmayalım.

Değerlerimizi yıpratmayalım, huzursuzluk çıkarmayalım. Birleştirici olalım, algılayamadığımız ve hissedemediğimiz hususlarda yanılma payı bırakalım.

Zamana Değer Verenler

Lâdikli Hacı Ahmet Ağa (k.s)

matarasından bir bardak aşk şerbeti içirir. Ancak yarısına kadar içer, tamamını bitiremez. Şerbeti içtikten sonra açlığı ve susuzluğu bir anda gider. Yarının verdiği ağrı ve hâlsizlik de son bulur. O zaman dili söylemeye başlar:

Ârif, Ümmî ve Velî. Hızır aleyhisselâmın sırdaşı...

Konya Lâdik kasabasında dünyaya gelmiştir. Aslen Buharalıdır. Köyünde çobanlıkla meşgul iken Birinci Cihan harbi patlak verir. O da her kahraman Türk evladı gibi din ve vatan için savaşa koşar.

Yirmi altı sene askerlik yapmış bir İstiklâl Savaşı gazisidir. Kanal Harekâtı'nda İngilizlere karşı arkadaşları ile birlikte harp ederken, sağ omzundan hilâl şeklinde yaranılır. En yakın dört arkadaşının kahramanlıklarını ve şehit düşüşlerini yaralı bir vaziyette seyreder. Sonra oraları düşman istilâ eder. Düşman askerleri, yaralı askerlerimizi, "Ölmeyen kalmasın!" diyerek süngülerler. Bu esnada Lâdikli Ahmet Ağa başını bir şehidin kolunun altına sokar. Düşmanlar, "Hiç diri asker kalmadı." diyerek uzaklaşıp giderler.

Orada, aç susuz yaralı bir vaziyette kalır. O anda bulunduğu yeri de düşman işgal etmiştir. Ellerini açarak yalvarır: "Allâh'ım, beni düşman eline bırakma!"

Bu yakarış yerine varmıştır. Cenâb-ı Hakk'ın izniyle Hızır aleyhisselâm atıyla gelir. Lâdikli Ahmet Ağa'ya

Ne garip garip bakan Tih'le Tûr'a
Ömründe kuş bile uçmadı bura
Seni Hakk'a yaklaştırdı bu yara
Yansa da ayrılmaz Hakk'tan Hüdâî

Aşk elinden içtim aşkın dolusun
Yalvar Ahmet sen Rabb'ının kulusun
Hak yolunda arzuhâlin bulunsun
Yâ Muhammed sen hidâyet gülüsün

Askerlik Sonrası

Bu dönemi Ahmed Ağa (k.s) şöyle anlatmıştır:

"Elhamdulillah iyileşip taburcu oldum. Çok sürmedim bizi terhis ettiler, artık memleketim olan Lâdik'e gelmişim. İşte Hocamın bana çölde yaralı iken gelip kurtardığı sırada verip içirdiği, bana hayat bahşeden o sudan sonra bende bir aşk başladı. Aşk ateşi beni günden güne sinemi yakmaya ve beni dağ-

lara, ıssız yerlere sürüklemeye başladı. Evde duramaz oldum, derdimi de kimseye anlatamıyordum. İşte böyle günler aylar geçiyor, hep gözlerim yolları gözlüyor, O'nu bekliyorum. Çünkü "Geleceğim." demişti. Gönlümdeki yangın ateşi arttıkça, lisanım gönlümdeki feryadı dışarıya döküyordu. Tam on iki sene geçmişti aradan. Nihayet bir gün Elhamdülillah, Hocam teşrif edip göründüler, artık dünyalar benim oldu.

İşte o günden sonra, hemen hemen her gün uğrar, lüzum eden ders ve malumatı verirdi. Zaman geldi artık beni alır, kendisi ile beraber manevî toplantılara götürürdü. Kendisi gelmediği zaman manevî telefonla haberleşir, emredilen yere saatinden önce varırdım. Daima böyle saatinden önce vardığım için de üstadım beni çok sever memnun olurdu."

Ahmet Ağa, zamanının çoğunu odasına gelen misafirlerine hizmet ederek geçirmiş, kimseye yük olmamış, almamış, hep vermiş, onları iyiliğe ve hayra davet etmiş, kimseyi ayırmadan herkese duâ etmiş, sohbetine katılan hiç kimseyi eli ve gönlü boş çevirmemiştir. Boş kaldığı zamanlarda dağlarda çobanlık yapmış, tarla ve bahçelerini ekip biçmekle meşgul olmuştur.

Hocası Hızır (a.s)

Onu her yönüyle tanıyan bilen 40 sene arkadaşlık yaptığı hocası Hızır aleyhisselâmdir.

"Hocamı yedi adım geriden takip ederim. Hocam yüzüme baktığı zaman, yüzümün rengi solar. Hocam bana derdi ki: "Hüdâî! Ben çok evliya ile arkadaşlık yaptım. Sendeki hâli görmedim."

Ahmet Ağa bazen, "Bende bir şey yok, çobanın birisiyim." der, bazen de âdeta coşarak: "Oğlum, benim hocam ilim deryasıdır. Ne soracaksanız sorun. Ben size bir peygamberin hayatını günlerce anlatırım. Fakat sizler dinlemeye tahammül edemezsiniz." derdi.

Son Günleri ve Vefatı

Son zamanlarında hasta yatarken, "Sen gidince bizler ne yapacağız Ahmet Ağa?" diye ağlamaya başlayan misafirlerine, yataktan doğrularak "ALLÂH var

oğlum. Allâh var, keder yok!" demiştir.

Evlatlarından birisi eline varıp, "Baba hakkını helal et!" dediği zaman "Oğlum, bende üç emanet var. Onları sahiplerine verersen, hakkımı helal etmiş olacağım. Sen olmasan da onlar emanetleri alıp götürcekler. Ama sen de onları görsen iyi olur." der.

Ve tarihler 8 Haziran 1969 Perşembeyi gösterirken rahmet-i Rahmân'a kavuşur.

Vefatından bir kaç ay sonra oğlu Zekeriya "Haydi, odaya gel emanetleri ver." diye bir ses duyar.

Bu odada 1967 yıllarında meydana gelen Küba krizi çözülmüş.

Kore savaşındaki olayların seyri değiştirilmiş.

Odaya geldiği zaman odanın kapısı kilitli olduğu hâlde 3 kişi içeride namaz kılmaktadır. Hemen o da namaz kılmaya başlar. Birisi bembeyaz örtüler içerisinde kapalı bir vaziyettir. Açık olan konuşur. "Sen otur dayanamazsın." der. Gece sabaha kadar namaz kılarlar. Bir lokma verirler, ağzına atar fakat tadı hoşuna gitmez çıkarır. Belli etmeden kenara koyar. Üç kişiden biri "O lokmayı yeseysin babanın vazifesine sen devam edecektin, nasibin bu kadmış" der. Emanetleri isterler. Emanetlerin birisi "Tayy-i Mekân" elbisesi, birisi mühür, öbürü de şeceridir.

"Beraber kabrine kadar gidelim, babanın kabrini birlikte ziyaret edelim." derler. Yolda giderlerken bir şahıs bunları görür. "Bu adam fazla yaşamaz" derler. Kapalı ve bürgülü olan kabristanın biraz dışın-da namaz kılarlar. Namaz kılınan yerde o sene otlar kurumaz. Kabirden ayrılıp ağaçlık bir yerden geçerken içlerinden bir tanesi 'ALLÂH!' deyince ağaçlar secdeye kapanır gibi olur. Oğlu oraya düşer bayılır. Onlar da giderler, gözden kaybolurlar.

Hakk Âşığı

Allâh ve Rasûlü'nün âşığı, Hakk âşığı, Hakk dostu idi.

O, hayatı ile Allâh'a ve Rasûlü'ne nasıl âşık olunacağını gösterdi. Onun muradı, ne dünya ne de dünyaya içindeki olanlar... Onun asıl muradı, her yerde ve her mekânda hakikat nurunu aramak, Allâh'ın rızasını kazanıp cemalini görmek, hak ve hakikate er-

mek. O da her fâni gibi dünyaya geldi, kulluğa yakışır bir şekilde hayat sürdü, gönüllere taht kurdu. Dünyanın dört bir tarafında onun sevgisi gönüllerde yaşıyor. Hacı Veyiszâde ile çok sıkı dost idi. Onu daima överdi.

O, hiç kimsenin övgüsüne ve iltifatına ihtiyaç duymamış, kendisini metheden birine, “Oğlum! Ben, Allâh’ı ve Rasûlünü seviyorum, sen de onları sev!” demiştir. Şöhretten ve riyadan son derece kaçınmıştır. “Bana türbe yapmayın, bir taş dikin yeter...” demiştir.

Kimseler bilmez benim işimi
Bu aşkın yoluna koydum başımı
Dikmesinler benim mezar taşımı
Gecelerde doğdu nuru Muhammed (s.a.s)

Ziyaretçilerinden birisi: “Hacı Ahmet Ağa bazı kişiler senin hakkında kötü sözler sarf ediyorlar.” deyince, “Benim Allâh ile aram iyi ise, herkes bana kötü dese ne çıkar! Benim Allâh ile aram kötü ise herkes bana iyi dese ne çıkar!” diyerek şu beytini okumuştur:

Kimi atlı kimi yayan
Her ameller olur ayan
İçmişim aşkın şarabın
İsterse desinler yalan

Güzel Ahlakı

Güzel ahlâk ve merhamet sahibiydi. Kollarını açıp Ümmet-i Muhammed’i kucakladı. Sanki herkes onun evladı ve torunu gibiydi. Evinin kapısı gece ve gündüz herkese açıktı. Küçük ve büyük herkese hizmet etti. Meseleleriyle ilgilendi, dertlilerin dertlerine çareler aradı, istisnasız herkese duâ etti. Yetimi, öksüzü görüp gözetirdi. Hediye vermeyi seven cömert bir karakteri vardı. O, halkın içinde halktan biri gibi, fakat gönlü daima Hakk’la beraber olan bir Hakk eriydi.

Az uyuyan, çok ibadet eden, az gülüp çok ağlayan kimselerdendi. Ciddî, vakur ve daima tefekkürlü bir

hâlde bulunurdu. Celâli oluşunun ardında kullara ve mahlûkata karşı ince bir merhameti vardı. Gözü gönlü öbür âleme dönüktü. Kaza ve kadere boyun eğip, kaderine razı olan bir sabır numunesiydi. Kendine has manevî bir kokusu vardı, eline aldığı ve kullandığı eşyalar o güzelim kokuya bürünürdü.

Manevî ilme sahip olduğu için, âlim bir insanla sohbet ederken o da âlim olurdu. Dünya sanki avucunun içinde gibiydi.

Beş vakit namazını camide kılardı. Camiye gidip gelirken yere bakarak -sanki bir şeyler kaybetmiş de onu arıyor gibi- düşünceli, ağır ağır hareket ederdi. Çok güzel giyinir, temizliğine çok dikkat ederdi. Abdest alırken, namaz kılarken çok emek çekerdi. Namazı hiç bitmez zannedilirdi. Geceleri uyumaz, sabaha kadar ibadet ederdi. Gerek beyitlerinde gerekse sohbetlerine seher vaktinin önemini defalarca beyan etmiştir. Gelen giden misafirlerine birçok tavsiyelerde bulunmuştur.

“İhtiyarlığınızda genç yaşamak istiyorsanız, onu bunu bahane etmeden, beş vakit namazınızı camide cemaatle kılın. Dizlerinize sarı su inmeden, genç iken namazı çok kılın. Çocuklarınızın rızkını helalinden kazanın, alnınızın terini yiyin, kimsenin eline bakmayın. Bu din Allâh’ın dinidir. Allâh ne derse onu yerine getirin. Hizmet ehli olun, hizmetten geri kalmayın. Allâh sonumuzu hayra getirsin, Allâh hakkımızda hayırlısını versin.” derdi.

Yine sohbetlerinde dünyanın yaratılışından, peygamberlerin hayatından, Peygamber Efendimizin (s.a.s) ve ashabının hayatından bahsederdi. Büyük veliler ve âlimlerle ilgili kıssalar da anlatırdı. Sohbetine katılanlar büyük bir haz duyardı. Duygusal anlar yaşanırdı. Herkes memnun kalarak, tekrar buluşmak niyetiyle, selâm ve duâsını da alarak ayrılıp giderdi.

“Allâh’ım! Sev bizi, sevdik bizi, dünyada ve ahirette ağlatma güldür bizi...” diye dua ederdi.

Sohbetinden ve aşkla söylediği beyitlerinden sonra mutlaka “Allâh hakkımızda hayırlısını versin! İmanımı kurtarabilirsem ne mutlu bana” deyip, korku ile ümit arasında yaşardı.

Her türlü eza ve cefaya katlandı. Bir taraftan dünya meşgalesi, öbür taraftan halkın eziyeti... Hepsinden zor olanı ise aşk ateşinin onu yakmasıydı.

Ehl-i Sünnet inancına göre velilerin keramet sahibi olmaları haktır ve gerçektir. Veliler etrafında anlatılan akıllara durgunluk verici bazı kerametlerin fizikî anlamda izahları elbette kolay değildir. Ancak kâinattaki birçok hâdiselerin de, iyi bakıldığı takdirde akılları zorlayacak nitelikte olduğu görülür. Sadece duyu organlarıyla bazı şeyleri anlamaya çalışmak, illâki maddî görüntü ve bilgiler aracıyla fizikötesi hâdiseleri kavramaya uğraşmak, çoğu zaman insanı bir çıkmaza sürükleyebilmektedir.

Bir anda dünyanın en uzun mesafelerini kat edebilen -Allâh'ın lânetlediği- şeytan bile böyle olağanüstü özelliklere sahip iken, Allâh'ın bir veli kulu niçin daha iyi özelliklere sahip olmasın?

Merhameti

Bir seveni anlatmıştır:

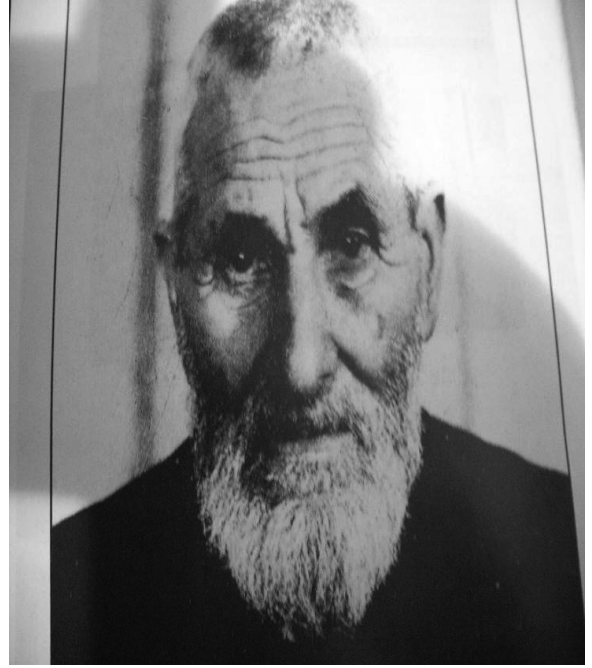
"İlk görüşmemizde Ahmet Ağa aynı Yunus gibi çok güzel şiirler okudu, adeta kendinden geçti. Ben edebiyat hocalığı yaptığım için şaşırdım bu coşkunluk karşısında. Daha sonraki zamanlarda tek başıma onu ziyarete gitmeye başladım. Bir defasında yalnızca ikimizin bulunduğu ortamda ona,

- Ahmet Ağa, sen bu hali nasıl elde ettin?' dedim. Ahmet Ağa:

- Bende bir hal yok, ben ümmî bir çobanım' dedi. Kendisine:

- Ama zaman zaman siz, 'Göreve çağırıyorlar.' diyerek çıkıp gidiyorsunuz, sizi göremiyoruz' deyince, anlatmak zorunda kaldı:

'Seferberlik zamanında Gazze'de savaşıyorduk. Düşman bizi muhasara altına aldı. Bir hafta boyunca ne su, ne yiyecek bulabildik. Daha sonra yardım ulaştı, kazanlar kaynamaya başladı. Yemek dağıttılar bize. Bir ekmeğin içine tahin koymuşlardı. Ben ekmeği ısırardım, bir lokma ağızıma aldım. O sırada karşımda, bir deri bir kemik kalmış bir köpek gözlerini bana dikmiş bakıyordu. Biraz ekmek bölüp ona attım. Yanımdakiler: 'Ahmet delilik etme, ye yemeğini' dediler. Ancak benim gönlüm bu hale elvermedi. Bir lokma kendim yedim, bir lokma köpeğe verdim. Gece uykuya dalınca Peygamber Efendimiz (s.a.s) teşrif ettiler, sırtımı sıvazlayıp: 'Ahmet, evladım! Ben seni sevdim.' buyurdular. Daha sonra uyandıgımda Peygamber Efendimize (s.a.s) kar-

şı büyük bir aşk başladı içimde. O günden beri bu haldeyim."

Evet, Anadolu boş değil

Evliya ve şehit diyarı

Anadolu Erenleri sadece Türkiye ile değil

Dünyanın her bölgesi ile tek tek uğraşıyorlar.

Lâdikli Ahmet Ağa kendisini kış günü ziyarete gelenlere yaz gününün meyvelerini çıkarırdı. Hatta köylü bu seferlerini bildiği için Lâdikli Ahmet Ağa'ya "Bize dalıyla taze hurma getir, muz getir" gibi ısmarlamalar yapardı.

Bu görevlerinden en çarpıcısı ise Kore'de sıkışan Türk tugayına yardım için gitmesidir. O, Kunuri çarpışmalarında sıkışan Türk tugayını kurtarır.

1957'lerde patlak veren füze krizi hakkında Cezayir dağlarında konuşan kırklar ile toplantı yapar. Bunlar hep Allâhü Azîmüşşân Hz.lerinin izin, emir ve müsaadesi iledir. Meleklerden askerleri olduğu gibi insanlardan da kendine yakın kılıp kerametler verdiği kulları vardır.

Birçok kişi sorar Ahmet Ağa'ya,

"Ahmet Ağa, madem bu kadar göreve gidiyorsun, nedir bu İslâm âleminin hali?" O da cevap verir:

“İzin yok oğlum, izin yok. Olsa her şey düzeldir.”

Lâdikli Ahmet Ağa yine bir sohbette sorarlar:

“Ahmet Ağa bugün nereye gidiyorsun?”

“Washington’a”

Men bende şüdem bende şüdem bende şüdem

Men bende behaclet beser üfkende şüdem

Her bende şevêd şâd ki âzâd şevêd

Men şâd ezânem ki turâ bende şüdem

Allah'ım; ben kul oldum, kul oldum, kul oldum,

Kulluktaki vazifemi yapamadığımdan utanarak başımı eğdim.

Her kul, kapısından azâd olduğunda sevinir,

Bense ne zaman sana tam kul olursam o vakit şâd olurum.

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî (k.s)

Köylüler yine sorar:

“Ahmet Ağa kaç saatte gidirsiniz Washington’a?”

“Lâdik'ten Washington 4 dakika” der.

Lâdikli Ahmet Ağamız da bir Berat gecesi evinde toplanan misafirlerinin “Eee Ahmet Ağa, bugün nereye gideceksiniz?” sorusu üzerine,

“Bu gece Mekke-i Mükerreme’de bir toplantı olacak. Harem-i Şerif’te Zemzem kuyusunun başında. Her sene bu gece Zemzem kuyusunun suyu coşar kabırır, ağzına kadar gelir. Rasûlullâh Efendimizin ruhaniyeti, bütün peygamberler ve evliyâullâh orada toplanır. Hep birlikte dua yapılır. Sonra o kuyudan bir su içilir, artanı da oraya dökülür. Ondan sonra su normale çekilir. Zemzem kuyusunun suyunun bitmeyişinin hikmeti budur. Her sene bu merasim yapılır.” diye cevap verir.

Kore Harbi Ve Yarılan Kuşatma

Bir seveni şunları anlatır:

“Kore harbinin olduğu devre, yine bir ziyaretimde Hacı Babayı ziyaret için Lâdik’e gitmiştim, gece odasında kalıp misafiri olduk. Yatsı namazına kadar

beraber kaldıktan sonra, Hacı Baba namazı kıldı ve sonra bizden müsaade alıp gitti. Sabah namazında geldi ve bize:

‘Bugün Kore’de idik; Türk askeri çember içine girmiş, imha edilmek üzere idi. Kurtarılmak için Mevla’dan

izin çıktı, manevî arkadaşlarımla Kore’ye yetiştik. Bizim askerlerin önüne düştük. Kâfir askerleri bizi görürler, lakin bizim askerler göremezler. Kılıçları çektik, küffâr askerini kılıçtan geçirerek bizimkilere yol verdik. Bakın sabah radyo haberleri verirken duyacaksınız.’ dedi.

Sabahleyin bir radyo getirdiler, ilk haberleri açtılar. Kore’de bulunan, General Tahsin Yazıcı komutasındaki Türk birliği çember içine alınmış, inanılmaz bir kahramanlık örneği vererek çembere yarmış, kâfirleri perişan etmiş-

ler, diye radyo haber veriyordu.”

İşte Allâh’ın manevî ordularının vazifeleri ve zaferleri!

Yine Lâdikli Ahmed Hüdâî (k.s) Hazretleri; 1960’lı yıllarda komünist Rus rejiminin 1990 yılında yıkılıp 16 parçaya bölüneceğini, İran’da ihtilal olup siyah cübbelilerin duruma hâkim olacaklarını ve bunun gibi daha birçok hadiseyi Allâh’ın (c.c) izniyle önceden bildirmişlerdir. Kendisi tayy-i mekân yapmasına rağmen birçok sıkıntılara katlanarak 1966 yılında haccetmişler, bu esnada yanında bulunanlar birçok harikulade olayı müşahade etmişlerdir.

Kabri, Konya Lâdik Kasabası mezarlığındadır. Allâh (c.c) sırrının kudsiyetini artırsın, şefaatine nail eylesin.

Kaynaklar:

Mustafa ÖZDAMAR, Lâdikli Ahmed Ağa (k.s), Kırkkandil Yayınları

Ahmed ELMA, Lâdikli Ahmed Hüdâî ve Beyitleri

Zuhûr-i Aşk

Hülya Anıl

“Men çi gûne hûş dârem pîş-ü pes, çün nebâşed nûr-i yârem pîş-ü pes!”

“Yârimin nuru etrafımda bulunmazsa ben nasıl önmü ardımı idrak edebilirim!” Yahut;

“Yârimin nuru ilk ve sonla mukayyet olmayınca ben nasıl başlangıç ve son ile kayıtlanabilirim!”

Latif gönüllü Pîrimiz, yine öyle bir beyit söylemiş ki zaman üstü, mekân ötesi bir yerde, gönülleri kıyamda, Sevgilinin “Gel” çağrısını bekleyenlere derman olmuş bu sözler... İşte işin sırrı; anlayana, yanana, bekleyene... Aşk=Kanat, Akıl=Ayak.

Evet; akıl ayak gibidir. Fakat o ayakla adımı atabilmek için, insanın basacağı yeri görmesi lazımdır. O görüş ise ancak Yârin nuru olan AŞK ile mümkündür. Sen hiç havada saf saf kanat çırpan kuşları görmedin mi? Onları maksuda kavuşturan kanat mı, ayak mı? Onları düşmandan kaçırın kanat mı, ayak mı? Onları tane-ye ulaştıran kanat mı, ayak mı?

Hacı Bayram Veli Türbesi... Muhteşem bir ziyaret, daha doğrusu bir ziyafetten sonra avludayım. Seyre daldım. Ne çok güvercin var. Öyle alışmışlar ki insanlara, elimi uzatsam sanki tutuvereceğim. Dikkat ettim, içlerinden biri, hatta en cesuru... (çünkü attığım tanelere önce o konuyor, sonra diğerleri cesa-

ret alıp yanına iniyorlar) Bir baktım ayağının biri yok. Topallıyor. İçimi bir acıma hissi kapladı. “Bu kuşçağız kendini diğerleri gibi savunamaz. Nasıl karnını doyurur?” Derken onun kanat çırpıp ağaca konuvermesi bir oldu. Güzel Allah’ım, Yüce Kur’ân’da buyurmuyor mu?

“Onlar üstlerinde kanatlarını açıp kapatarak uçan kuşları görmediler mi?” (Mülk, 67/19) Anladım ki onun için kanat her şey, ayak bir şey. Her şeyin yanında bir şeyin eksikliği aranmaz. O kuşun en büyük sermayesi kanadı. Kanadının biri kırık olsa, iki ayağı olsa bile; kendini savunamaz, karnını doyuramaz. Yok olur gider.

Düşündüm... Peki, insanın ayağı ve kanadı nedir acaba? Kanadım olmalı ki maşuka ulaşayım. Kanadım olmalı ki; nefis, dünya, şeytan düşmanlarından kaçabileyim. Kanadım olmalı ki; tane-ye, yani rızaya kavuşturan amelleri toplayabilmeliyim.

Aklı yegâne bilgi kaynağı kabul edenlere Mevlânâ’mız karşıdır. Mevlânâ’ya göre cüz’î akıl denen insan akılı hudutlu bir kuvvet olmakla beraber adeta bir usturlâp gibidir. Nedir usturlâp? Üstüne gök kubbesinin haritası çizilmiş yarım daire şeklinde bir alettir. Bununla, gökteki yıldızların bulunduğu yerler, güne-

şin doğup batışı ile zeval vaktinin saati bilinir. Ama usturlâp ne yıldızın ta kendisidir ne de yıldızı yakînen bilebilir. Ne güneştir ne de güneşi yakînen bilebilir. O sadece yıldızlar ve güneş hakkında bilgi verir. İşte eksikliğine rağmen akıl yine de bir ölçü ve rehberdir. Akıl uymak zorunda olduğu kurallar vardır. Bu kurallara sığmayan durumlarda akıl ne yapar?

“Hastanın akli hastayı doktora çeker götürür, ama kendisi kendi derdine derman olamaz...” diyen ve akıl konusunda bazen lehte bazen aleyhte bulunan Hz. Mevlânâ aşka gelince ona hiç toz kondurmaz. Ve onu daima yüceltir.

O halde aşk nedir? Aşk? Kitapların yazdığına göre aşk, sevginin ileri derecesidir. Kur’ân’da:

“Mü’minlerin Allah’a karşı pek şiddetli sevgisinden” (Bakara, 2/165) bahsedilir. Mutasavvıflar ayette geçen “eşedd-i muhabbet” ibaresini “aşk” olarak yorumlamışlardır.

Aşk sonradan kazanılmış bir şey değil, ilâhî bir vergidir.

“Allah’ı sevenler Allah’ın sevdiği kimselerdir. Allah onları sever, onlar da Allah’ı severler.” (Mâide, 5/54) ayetine göre düşünürsek Allah’ın sevgisi insanlarınkinden önce gelir. Allah kulunu severse, kulu O’nu sever. Yani ilk hamle Allah’tan... İşte, şimdi burada bir hikâye anlatalım:

Şeyh Gâlib’in “Hüsnü Aşk’ı... Mana Mesiresi denen yerde, Hüsn adında bir kız, Aşk adında da bir delikanlı yaşardı. Önce Hüsn âşık oldu, Aşk’a. Sonra Aşk âşık oldu Hüsn’e... Mana mesiresinin sofracı başı Sühan adında bir ihtiyardı. İki güzeli görünce başlarına geleni anladı. Kabilede Hayret adında aslan gibi korkusuz bir adam vardı. İki gencin sevdasını öğrenince birbirlerini görmelerini yasakladı. Dertsiz birine dert anlatılabilir mi? Hele bir de ifadeye gelmez bir dert olursa... Pervaneye neyi, kimi istediğini sorma da sevdasını yanışıandan anla! Canan bu canını feda etmişse, yaşamak belası ona yetişmez mi? Bu arada Hüsn’ün dadısı İsmet ve Aşk’ın lalası Gayret gençlere öğüt verir. Ne çare... Aşk kavmine durumu açıklar. Derler ki:

“Taçlar baş için olduğuna göre başını ver ki bu yolda önder olasın. Hiç durma Kalp diyarına var. Ama bu diyara giderken yolda derisi nakış nakış bin başlı bir yılan var; sadece mumdan bir gemisi olan Ateş denizi var. Eğer Kalp diyarına varabilirsen Kalp şehrinin su-

yunu içersin, oradaki kimyayı elde edersin. Ancak o zaman gel buraya Hüsn’e kavuş.”

Velhasıl; Aşk yolda türlü şeylerle karşılaşır. Ama Sühan hep yanındadır. Aşk yolda Ah Kılıcını ve seher vakitleri atılan Dua Okunu bulur... En son ateş denizine gelir ki orayı geçse Kalp diyarına varacak. Ama denizi aşmak için sadece mumdan bir gemi var. Gemiye biner erimeye başlarken bir uçan at yetişir imdada. Sühan’a sorar bu nerden geldi diye:

“Sevgilin Hüsn gönderdi” der. Aşk, Kalp kalesine çıkınca orda neler gördü, neler... Kalp diyarının sarayına gelir. Kalp padişahının huzuruna varır. Artık yanında Sühan da yoktur. Ve perde açılır, karşısındaki sultan Hüsn’dür.

Hikâye özetle böyle. Şeyh Gâlib bunu Rasûlullâh’ın miracını sembolleştirerek yazmıştır. Evet; Sühan Cebrail’in, Aşk Rasûlümüzün; Hüsn de Rabbimizin manevî makamıdır. Mevlânâ’mıza göre ise akıl; Mirac gecesinde Sidretü’l Muntehâ’dan öteye geçemeyip, belli bir noktada kalan Cebrail gibidir. Akıl Cebrail gibi...

“Ey Ahmed, bir adım daha atarsam yanarım! Sen beni bırak, bundan sonra ileri yürü. Ey Can Sultan! Benim haddim bu kadardır” der. (Mesnevî, I,1066-67) Mesnevî’de aynı hadiseyle ilgili şöyle bir sahne daha vardır:

Ahmed (s.a.s), Sidre’den Cebrail’in gözetme yerinden, makamından, sınırından geçince, Cebrail’e: “Haydi aradımca uç!” dedi. Cebrail dedi ki: “Yürü yürü, ben senin dengin değilim!” Hz. Ahmed tekrar: “Ey perdeleri yakan, gel! Ben daha kendi yüce makamıma gitmedim ki” dedi. Cebrail dedi ki: “A benim güzel nurlu arkadaşım, bin kanat çırpıp buradan ileriye geçsem, kolum kanadım yanar!” Ve Hz. Mevlânâ ilave eder: “Bu hikâyeler hayret içinde hayrettir. Allah’ın has dostları, daha has olanların ahvalini görünce kendilerinden geçerler.” (IV,3801-5)

Miracla ilgili hadislerde Sidretü’l Muntehâ’ya kadar olan safhalar anlatılır ama ondan ötesine bilgi yoktur. Neden? Hiç düşündük mü? Çünkü anlatılabilseydi ki dilin buna gücü yetmezdi, akıl anlayamazdı. Sidre’ye kadar Rasûlullâh’a refakat eden Cebrail de burada kalmıştı. Rasûlullâh kendisiyle yola devam etmesini söyleyince: “Bir parmak ucu daha yaklaşısam yanarım.” demişti. Muhyiddin Arâbî, o sahneyi şöyle tasvir eder: “Allah’ın Rasûlü, Cebrail’den ayrılıp Sidre’den

uzaklaşırken ardında kalan dostuna bakar. Bütün heybetiyle Rasûlullâh'a biraz önce kendini gösteren Cebrail; şimdi küçücük bir serçe kuşu gibi kalmıştır." Yani aradaki mesafenin uzaklığını ve Rasûlullâh'ın makamının yüceliğini düşün... Ve yine düşün ki, günde her beş vakitte o yüce makama çıkabilirsin. Çünkü sen de O Sevgilinin ümmetisin. Ama yine unutma ki o makama AŞK olup çıkmak gerek. Akıl yolda kalır. Âşık değil.

AŞK olmak lazım. Aşk olmak içinse önce aşk nedir bilmek gerek. Aşk kitaptan okunmaz, anlatmakla anlaşılmaz. Aşk, olunarak anlaşılır. Peki, niye âşık değil de aşk olmak lazım? Çünkü âşık kendi için sever, aslında akli başındadır, maşuka vuslat maksadıdır. Ama aşk oldun mu âşık da O, maşuk da O. Sen, ben, maksut vb. kalmaz. Damarda kan, aşk diye akar. Akıl, aşk diye anlar. Dil, aşk diye söyler...

Dört tane kelebek bir gün bir ateş görmüşler. Bunun nasıl bir şey olduğunu öğrenmek istemişler. Birinci kelebek ateşe biraz yaklaşmış ve üzerinin aydınlandığını görmüş. Arkadaşlarının yanına gelmiş ve: "Bu ateş aydınlatıcı bir şey!" demiş. İkinci kelebek bununla yetinmeyerek daha fazla şey öğrenmek istemiş. Biraz daha yaklaşmış ve ısındığını hissetmiş. demiş ki: "Aynı zamanda bu ateş ısıtıcı bir şey!" Üçüncü kelebek bununla da yetinmemiş, biraz daha, biraz daha yaklaşmış. Bir anda ateşin kanatlarını yaladığını hissetmiş ve yanmış kanatlarıyla geri dönmüş. Şöyle demiş: "Ve bu ateş yakıcı bir şey!" Sonuncu kelebek daha da çok şey öğrenmek istiyormuş. Biraz yaklaşmış, aydınlandığını görmüş. Biraz yaklaşmış, ısındığını hissetmiş. Biraz daha yaklaşmış, ateş kanatlarını kavurmuş. Sonuncu kelebek daha da çok şey öğrenmek istiyormuş. Biraz yaklaşmış, aydınlandığını görmüş. Biraz yaklaşmış, ısındığını hissetmiş. Biraz daha yaklaşmış, ateş kanatlarını kavurmuş ve biraz daha yaklaştıktan sonra tamamen yanan kelebek "poff" diye ortadan kayboluvermiş. Ateşin gerçekten ne olduğunu belki bir tek o öğrenmiş ama geri dönüp söyleyememiş... Çünkü o, kaybolmuş ateş içinde ve bir şeyi ancak içinde kaybolan bilebilirmiş...

Canımı, canân eğer isterse minnet cana,

Can nedir ki ânı kurban etmeyeyim canânıma!"
Fûzûlî

Mevlânâ'mız en sonunda şöyle seslenir: "Ey Cebrail! İster yüce ol, ister büyük, sen ne pervanesin ne de

mum! Mum yanınca, pervaneyi yanına çağırır mı, pervanenin canı yanmaktan çekinmez." (IV, 3807-08)

Mesnevî şârihlerine göre, melekler akıl mertebesinde olduklarından burada "Cebrail"den maksat "Akıl" dır. Cebrail mukarreb meleklerden olmakla beraber, Hz. Rasûl ondan daha yüce ve kıymetlidir ki miraç hadisesindeki bu olay bunun en güzel göstergesidir. Hz. Rasûl, "Aşk" tır çünkü. "Aşk"ın tâ kendisi... Sidretü-l Müntehâ'nın sembolize ettiği şey, melekler dahil, gelmiş ve geçmişlerin ilimlerinin son bulunduğu, Rasûlullâh'tan başka kimsenin geçemediği yerdir ki "orası aşk makamı" dır.

İşte... O mevkide ilim son bulur, kalpler ise şaşkın hale gelir. Aslında Cebrail'e hitap, akıl sahiplerine yöneliktir. Demek isteniyor ki: "Her ne kadar ey akıl, sen değerli isen de pervane gibi âşık değilsin, mum gibi olan âşıklarını kendi visaline davet edince, pervane canının yanmasından ve fâni olmaktan sakınmaz. Kendini tecelli nurunda mahveyler. Cebrail de 'Yaklaşırsam yanarım' deyip, nâr-i tecellinin kendini yakmasından korkarak, kendi makamında kaldı. Hz. Rasûl ise pervane misali, tecelli nuruna kendini bıraktı ve çekinmeksizin, Makam-ı Cebrail'den geçip Vâsıl-ı Cânan oldu.

Süleyman Çelebi'nin diliyle söylersek, Sidretü-l Müntehâ'da akli temsil eden Cebrail'in: "Ger geçem bir zerre denli ileri yanarım baştan ayağa ey ulu!" demesine mukabil Hz. Rasûl: "Çün ezelden bana aşk oldu delil yanar isem ben yanayım ey Halîl!" buyurmuş ve ilerlemişti.

Evet, akıl dünyevî işlerimizde fevkalâde yararlı ise de mahiyeti icabı ilâhî hakikatlere ulaşamaz. Hakk'a vuslatta ayak bağı olabilir. Bu ulvî yolculuk için başka bir vasıta gerekir ki bu da "aşk"tır.

Aşk... Aşk, akıl gibi küçük hesaplara takılıp kalmaz, pervasızdır, geniş ufukludur: "Akıl ümitsizlik yoluna gider mi hiç? Aşk lazım ki, o tarafa koşsun! Hiçbir şeye aldırmayan aşktır, akıl değil. Akıl faydalanacağı şeyi arar. Aşk yılmaz, canını sakınmaz, utanma nedir bilmez. Değirmen taşının altına girmiş gibi belalara uğrar, sabreder." (VI, 1966-69)

Akıl ile aşk mukayesesinde Mesnevî bir deniz yolculuğu misali verir. Denizde iki şekilde yol almak mümkündür. Yüzerek veya bir gemiye binerek. Yüzmek bir meziyettir, ama uzun bir yolculuk için kâfi değildir,

sonunda yorulmak mukadderdir. İşte akıl ve zekâ denizde yüzmeye benzer. O halde diyor Mevlânâ: “Yüzgeçliği bırak, kibirden, kinden vazgeç. Bu ırmak değil, denizdir deniz! Aşk ileri gidenler için gemiye benzer, gemiye binen kişinin bir afete uğraması nadirdir, çok defa kurtulur.” (IV,1402-1405) Akılın zaaflarından biri de benlik ve gurura kapılmasıdır.

Mevlânâ, Hz. Nuh’un oğullarından Ken’an’ın durumunu hatırlatır: “Ken’an gibi, gemiden baş çekme, ona da zeki akılı bu gururu vermiş, aldatmıştı. Keşke o yüzmeye öğrenmeseydi de Nuh’a minnet edip gemiye binseydi!” (IV,1409-16)

O halde var mısın aşk olmaya? Sadece üç makam var geçeceğin. Ne dersin? Aşk, Arapçada da üç harftir. Ayn-şin-gâf.

İlk makam: Ayn makamı. Aşka düşen önce ayn makamındadır. Şiddetli bir yanma hisseder. Dişlerine varıncaya kadar, kemiklerine bile o ateş tesir eder. O haldeki aşığın elini tutsan hasta zannedersin. Nasıl ki hastalandığın zaman vücudun ateşle sinyal verirse, aşk olan da böyle sinyal verir. Ayn harfine dikkatlice bir baksan, ağzını açmış ateşle dolu bir fırına benzediğini göürsün. İşte aşk olmak isteyen de önce fırında pişer. Hani hamdın ya... “Haydi, piş!” deyip ayn fırınına sürerler seni. Neden? diye feryat etme. Bak Pîr ne diyor:

“Aşk öyle bir alevdir ki; parlayınca maşuktan başkasını yakar, mahveder.” Bedeni hasta olanın ateşlenmesi onun vücudunda mikroplarla savaş olduğunu gösterir. Bu iyidir aslında. Demek ki, vücut savunmaya geçmiş. Aşka düşenin ateşlenmesi de, ruh âlemindeki mikroplarla; yani günahlarla savaş olduğunu gösterir. Haydi! Yola devam dersin,

İkinci makam: şin makamı: Aşkla iliklerine kadar yanan âşık, artık hasrete bürünür. Hasret sanki onun etini, kemiğini kesiyor gibidir. Çünkü temizlenmesi lazımdır benlikten. O makama varınca soracaklar “Kim o?” diye. “Benim!” dersin geri gönderirler seni. Anladın mı? Bak bir de Pîr’den dinle:

“Her kimin elbisesi aşkın pençesiyle parçalanırsa, o kimse hırstan ve bütün ayıplardan temizlenmiş olur.” Yani benlik elbisesinden kurtulman lazım. Nasıl ki, şin harfinin dişleri testereye benzerse; âşık da bu makamda testere ile biçiliyor gibidir. Sanki ustası onu yontar. Fazlalıklarından, yani gurur, kibir, benlikten

kurtulur. Aslında bu acı verir, aşkın ateşiyle yanıp, aşkın testeresinde doğranan âşıkın gönlüne. İşte burada üç şey olmazsa dayanamaz. Burada ya yarı yoldan döner, seferi bitiremez, aşka eremez. Ya da orda kalakalır da halk arasında onlara meczûb derler. Nedir o üç şey dersin, iyi dinle. Şin harfinin üstünde ne vardır? Üç tane nokta. Evet, o üç nokta seni bu makamdan geçirir ancak. Yani erenlerin himmeti, kulun gayreti, halka (Hakk’a) yapılan hizmet... Aşk olmak isteyen, erenlerin himmetini üstünde hisseder ki; gay-

*Allah yolunda olana serâpâ edeb lâzımdır,
Can bedende bulunduğça, daima taleb lâzımdır,
Deniz deniz su getirip de ağzına döksele,
Bütün bunların hepsini az gören bir leb lâzımdır.*

rete gelip, gecesini gündüzüne katıp, halka hizmete yani Sevgiliye hizmete koşabilirsin. Böylece aşkın ateşini, acısını, ızdıraplarını unutsun ki benliği yok olsun. Kurtulduysan benlikten müjde sana! Artık has odadasın!

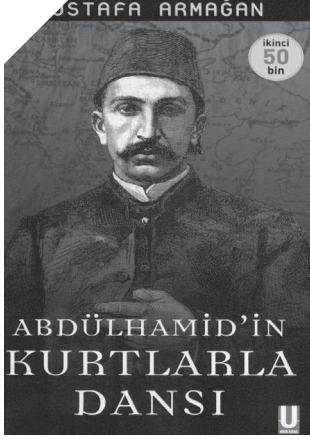
Üçüncü makam: Gaf makamı, en son makam. Ama buraya gelebilmek, dedik ya oldukça güç. Başardıysan işin daha kolay. Gaf harfi gibi beli bükülmüş, çenesini göğsüne dayamış, sessiz ve sözsüz iç âleminin de iki cihanı seyre dalmış bir kâmil-i mürşidsin artık. Artık âşık değilsin; “aşk”sın sen... “Arayanlar O’nu kendinde buldu” diye boşuna söylemedi erenler. Çünkü kendine dönen, aslını bulan biri bulmuştur, bir olan artık O’nunladır. Tutan eli, gören gözü, konuşan eli O’dur artık. Burası vuslat makamı, tecelli makamıdır. Hani gafın üstünde iki nokta vardır ya, aşk olanın da iki gözü açılmıştır. Üçüncü göz denilen kalp gözü... Başının üstünde. İki âlemi seyre dalmış, hem âfâkı, hem enfüsü... Ne muhteşem!

İşte pîr ne diyor bu makamda ondan dinleyelim:

“Dilin tefsiri aydınlatıcı olmakla beraber dilsiz yani söylenilmez aşk daha parlaktır! Aşkın şerhini devamlı olarak söylesem, yüzlerce kıyamet geçer de o şerh tamam olmamış kalır.”

KİTAP TANITIMI

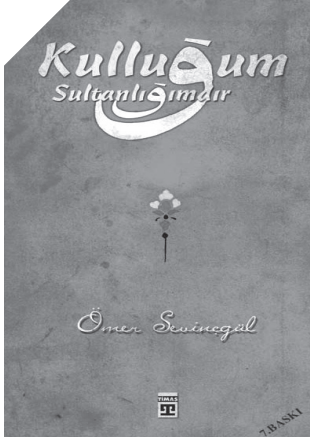
Hazırlayan: Selçuk DAŞDAN

Abdülhamid'in Kurtlarla Dansı Mustafa Armağan

Mehmed Akif, Birinci Dünya Harbi'nde Asım'ın neslinin kıt'a kapma oyunu oynadıklarından söz eder. Bu gençlerin kimi Galiçya'da, kimi Sina çölünde, kimi Kafkaslarda, kimi de Çanakkale'de emperyalizme karşı çağları alt üst eden bir mücadele veriyorlardı. Bugün de eğitim neferlerimiz aynı rolü oynamıyorlar mı? İnsanlığa bu defa Yunus'un gönüllerine ektiği güzellikleri demetleyip sunmuyorlar mı?

Bu çağın vebasına inançlarından derledikleri güzellikleri derman olarak sürmüyorlar mı? Ve en önemlisi de, Bizden adam çıkmaz hurafesinin çatısını çatır çatır yıkmıyorlar mı? Bu bir Sonsuzluk Kervanı dostlar! Dün Tarık B. Ziyad'ın kutlu askerleri bu vazifeyi üstlenmişlerdi, bugün ise eğitim gönüllüleri. Dün Abdülhamid Han bu kervanın bir halkası olmuştu, bugün vazife bizim omuzlarımızda. Abdülhamid'in dansı devam ediyor dostlar.. Kurtlarla, yani insanlığın düşmanlarıyla insanlığın dostlarının ezeli mücadelesi...

Kulluğum Sultanlığımdır Ömer Sevinçgül

Yazarı: Ömer Sevinçgül
Yayınevi: Timaş Yayınları
Ebadı: 10,5 x 21 cm
Sayfa Sayısı: 140
Fiyatı: 6,50 TL
ISBN: 979-975-263-13-72

Bütün varlıkları yaratan Yaratıcı kimdir, nitelikleri nelerdir, O'nu nasıl tanıyabiliriz, hakiki inanç nasıl kazanılır, iman kime nasip olur? Kader nedir, alınyazımız belliyse yaptıklarımızdan niçin sorumluyuz, niye kimi zengin kimi fakir yaratılıyor, deprem kaderimiz mi?

Âhret ne demek, ölümün hakikati ne, ruhun bedenle ilişkisi nasıldır, ölen insan nereye gider, nelerle karşılaşır, ölümden dirilişin belirtileri nelerdir? Evrende hangi tür varlıklar yaşıyor, cinler, melekler, şey-

tanlar nasıl varlıklar, bizimle ne tür bir ilişki içindeler?

Bu kitap inancın temellerini ele alıp önemli inceliklerini ortaya koyuyor, akla gelebilecek kuşkulara cevaplar sunuyor, kulluğun insanı nasıl da arındırdığını, yücelttiğini, mutlu ettiğini özlü bir biçimde anlatıyor.

Dileyen inanmak için, dileyen inandığı için okusun.

Ölüm Sonrası Hayat

Burhan Bozgeyik

Yazarı: Burhan Bozgeyik

Yayınevi: Cihan Yayınları

Ebadı: 13,5 x 21 cm

Sayfa Sayısı: 456

Fiyatı: 10 TL

ISBN: 978-975-6476-04-8

İnsanın yaratılışındaki nizamı, intizamı, mükemmelliği, harikuladeliği görenler insanoğlunun emellerinin ebediyete uzandığını ve kâinatı kuşattığını fark eder; insanın ebed için yaratıldığını ve ebede gideceğini, bu dünyanın insana bir misafirhane ve ahret âlemine gitmek için bir müddet kaldığı bir bekleme salonu olduğunu anlayacaktır. Ölüm, hemen her gün etrafımızda gördüğümüz, duyduğumuz, göz ardı edemeyeceğimiz bir gerçek. Kaçınılması mümkün olmayan. İşte bizi ölümü tefekkürü ve anlamaya götürecektir fırsat;

“Ölüm Sonrası Hayat”

Bu kapsamlı çalışmada ölüm ve ölümden sonraki hayat hakkında merak edilen birçok konuyu bulacaksınız. Hayat, Ecel, Ölüm, Ölüm anı, Can çekişme, Ölümden sonra olup bitenler, Mezara konuluncaya kadar geçen safha, Kabir hayatı, Berzah âlemi, Kıyamet alametleri, Kıyamet, Öldükten sonra dirilişin delilleri, Haşır-Neşir, Cehennem hayatı ve cehennemlikler, Cennet hayatı ve cennetlikler gibi pek çok konunun sağlıklı bilgiler ışığında açıklandığı başucu kitabı.

“Ölüm Sonrası Hayat”, en başta Kur’ân-ı Kerim ve Hadis-i Şerifler olmak üzere temel kaynakları ve İslâm âlimlerinin eserlerinden de hareketle ölüm ve ebedi hayat gerçeğini geniş bir şekilde anlatmaktadır.

Kesinlikle ölüm var ve hepimiz bir gün ölümü tadacağız. Ölüm insanı her yerde her an yakalayabilir. Uçakta seyahat ederken, gemiyle giderken, otobüsteyken, yolda yürürken, yatakta uyurken kısaca akla gelen ve gelmeyen her halde ve her zamanda yüz yüze gelebiliriz.

Yani ölüm her an karşımıza çıkabilir. İşte “Ölüm Sonrası Hayat” ölümü aklımızdan çıkarmamızı sağlayacaktır.

Cenâb-ı Hakk’ın rızasını kazanmanın önemli bir yolu ölümü hatırlamaktır. O halde ölüm gerçeği karpımızı çalmadan hazırlıklı olalım.

Selamların en güzeli ile...